

MOZIRJE

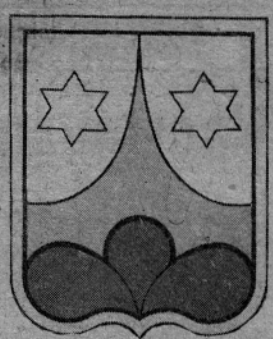
Leto XIV
Številka 1
Januar 1983

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

LUBNO

GORNJI GRAD

računina plačana v gotovini

Tudi letos se bo zvrstila vrsta kulturnih prireditev v času kulturnega tedna naše občine. Občane že sedaj opozarjamo na udeležbo!

FRANC BORŠNAK

Načrtovanje v kmetijstvu

Naš sogovornik je bil tudi tokrat Anton Vrhovnik, direktor naše kmetijske zadruge. Seveda nas je zanimalo kako mislijo v tem letu zastaviti napore za razvoj našega kmetijstva.

Znano je, da je kmetijstvo naše doline velik proizvajalec mleka, ta naj bi se v tem letu povečala za 4 %. Pridelali naj bi enako količino jaje kot lani. Seveda pa bo na količino piščancev vplivalo pomanjkanje krmil, zato predvidevajo za okoli 30 % manjšo prirejo. Pri tem je treba ponoviti že znano dejstvo, da je pomemben del sestavin za krmila iz uvoza, tu pa se zatika. Glede na utemeljena pričakovanja izboljšanja krmne osnove načrtujejo za 15 % več pitane goveda in za 20 % več plemenske živine. V trgovinski, gostinski in drugih spremljajočih dejavnostih predvidevajo porast dohodka za 20 %.

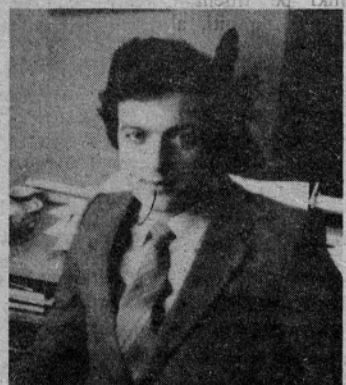
Načrti nalagajo zadrugi velike obveznosti, saj morajo povečati število usmerjenih kmetij, čeprav so prav v tem dosegali doslej lepe uspehe. Seveda je to odvisno v marsičem od razpoložljivih gmotnih sredstev, ki jih pričakujejo od bank. Brez posojil ne bo šlo!

Da bi si živinoreja zagotovila dovolj in kakovostne krme, delajo na pospeševanju silažnih posevkov in gradnji silosov, ki jih zraste letno preko 60 %.

Sedanje izkušnje pri dajanju gmotnih stimulacij so pokazale veliko prednost. Razne družbene stimulacije, ki jih kmetje dobijo za proizvodnjo mleka, živine itd. so namreč dajali v obliki reprodukcijskega materiala, kar pomeni, da drugo besedo večjo količino umetnih gnojil na naše travne površine.

Preskrba ni lahek zalogaj

V veliki večini so potrošniki v Mozirju zadovoljni z založenostjo naše blagovnice, ki dela v sestavi trgovskega podjetja Savinja. Tudi ponudba drugega blaga v zgornjih nadstropjih je

Rudi Gabrovec

zelo dobra, kar se potrjuje s tem, da prihaja vse več kupcev iz doline v blagovnico in ne odhajajo toliko na nakupe v druge kraje.

Da pa ni enostavno vse tako urediti, da bi preskrba ne bila motena smo zvedeli v razgovoru z direktorjem Savinje Rudijem Gabrovcem, ki je dejal, da so včasih kljub naporom kolektiva nekatere police premalo polne. Tako se dogaja z nekaterimi mlečnimi izdelki (alpsko mleko in maslo), že kar običajno pa je pomanjkanje mesa. Dogaja se, da dobavitelji znižajo naročeno tudi za 40 %. Ker je povpraševanje po alpskem mleku vse večje so se povezali z ljubljanskimi mlekarnami, ki uresničujejo dogovor v mejah možnega. Pri mesu pa je posredi cenovno nesorazmerje, ki povzroča pomanjkanje na trgu. Trgovina ne more nositi raznih razlik v cenah mesa, ki znašajo včasih tudi do 70 din po kilogramu, saj je njen zaslužek le 3 din na kilogram! Povedano velja za svinjsko meso. Sedanja trgovina je dejansko le „posrednik“ med dobavitelji in potrošniki, ne pa v pravem pomenu „trgovca“.

Tako so lani porabili v dolini 2600 ton umetnega gnojla, medtem ko leto prej le kakih 1500 ton! Zato menijo, da bi tudi v bodoče treba vse vrste družbenih stimulacij dajati v obliki potrebščin, ki jih kmet rabi za povečanje proizvodnje.

Kot že nekaj let nazaj imajo tudi letošnjo zimo izobraževalne tečaje za kmete. Glede na pomanjkanje raznih pogonskih goriv so letos posvetili temu vprašanju velik poudarek. Dalje se temeljito pogovarjajo o sodobnih načinih pridelave krme. Seveda pa posvečajo raznim socialnim vprašanjem pozornost, saj se morajo kmetje sproti seznanjati z raznimi predpisi, ki zagotavljajo tudi kmetom socialno varnost.

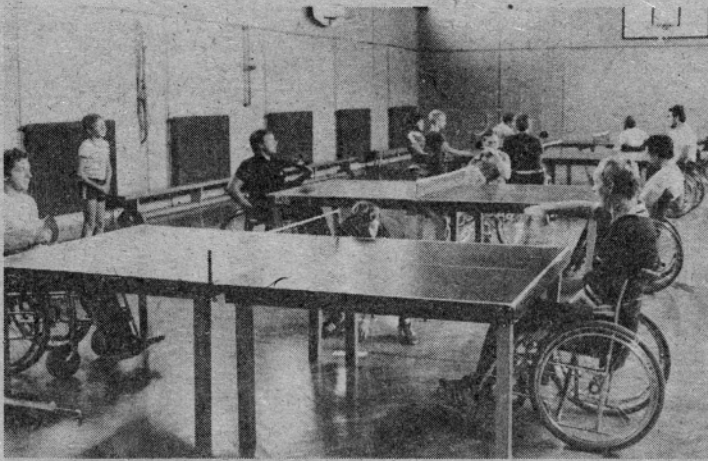
Strojev je v dolini zelo veliko, to je pokazal tudi popis obdelitvi bonov za gorivo. Če bi cenili po nekkih merilih, bi dejali, da jih je kar preveč. Vendar pa so spričo pomanjkanja delovne sile v konicah potrebne stroje vseh vrst in pridejo tudi starejši v poštev. Sicer pa je običaj, da kmetje večje in izrazito sezonske stroje kupujejo v skupnostih.

Odpirajo se možnosti dobrega sodelovanja s kmetijstvom Kosova. V okviru Savinjsko-Saleške zbornice so imeli razgovore na Kosovu tudi kmetijski strokovnjaki. Našli so stične točke sodelovanja. Tako bi naši strokovnjaki pomagali pri organizaciji pospeševalne službe in pri usmerjanju kmetij, dočim bi v dolino lahko dobili s Kosova prepotrebne žitarice in stročnice za potrebe krmil. Hkrati pa bi lahko prodali večje količine pasemskega goveda sivo-rjave pasme v to pokrajino. To bi pomenilo medsebojno korist.

saj so zaslužki predpisani in se niso povečali leta dolgo. Tako je zaslužek trgovine minimalen in posledično ne zagotavlja večjih izboljšav.

Ko je nanesla beseda o poslovnem prostoru na trgu v Mozirju, ki stoji sedaj prazen je direktor Gabrovec pojasnil, da so že v preteklem letu načrtovali ureditev manufakturne trgovine, vendar so zaradi pomanjkanja sredstev uspeli le pripraviti načrt za prenovu. Tako jih čaka letos ta naloga in upajo, da ji bodo kos.

Morda bo bralce, ki so hkrati potrošniki zanimalo, da velja za trgovino že od avgusta leta 1971 kot zaslužek določen znesek na določeno blago in ne zaslužek v odstotkih, kar bi bilo nekako razumljivo. To pomeni seveda vse večji razkorak med cenami blaga in zaslužkom trgovine, ki torej zaradi večjih cen ni nič večji. Tega mnogi ne vedo in mislijo pogosto, da trgovina pridobi s povišanjem cene nekega blaga. Seveda občutijo takšno stanje delavci v trgovini najbolj. Saj morajo dejansko veliko več delati za sorazmerno manjše povišanje osebnega dohodka. Kolektiv se odreka v marsičem zaradi predstojajočih prenov prodajnega prostora, pa seveda tudi zaradi že opravljenih. Čeprav se številčno ni bistveno povečal je vendarle omogočil za 40 % večji promet lani napram letu 1981. Velik del tega so opravili v blagovnici, ki je promet močno dvignila. Količinsko izraženo bi označili promet za 10 % večji v že omenjenem obdobju. Lahko torej trdimo, da so poskušali notranje rezerve. Ker pa se pred trgovino postavljajo razne zahteve po izboljšavah in za vse to nima sredstev, si trgovci iščejo za služke še drugje. Tako v kooperaciji z obrtniki, ki dobro uspeva, saj je porastla v enem letu za 100 %. Tu se odpirajo tudi izvozne možnosti. Ukvarjajo se tudi s prodajo na veliko. Tu gre predvsem za barvne kovine. Ta posel šele začnjen, kaže pa obetavno. Dalje sodelujejo z Mladostjo v Cajetini in posredujejo na našem trgu njene proizvode. Skratka iščejo povsod vir sredstev za boljše pogoje poslovanja.

Tudi paraplegiki so športniki. Slika je s tekmovanja v namiznem tenisu.

Seja zbora združenega dela

Zadnje dni decembra lani se je sestel Zbor združenega dela. Obravnavali so predlog dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981-1985. Načrte so prilagodili sedanjim pogojem gospodarjenja in jih tako postavili na trdnejše temelje. Hkrati so obravnavali osnutek resolucije o politiki družbenega plana občine za leto 1983. Osnutek je pripravil izvršni svet in ga je tudi pred delegati pojasnil. Veliko pozornosti so posvetili načrtu gospodarjenja v zoženih materialnih možnostih ter obravnavali oceno gospodarjenja v devetih mesecih leta 1982. Nato so sprejeli še razne predpise in potrdili cene komunalnih prispevkov za dvojico zazidalnih okolišev.

Dražje knjige, več bralcev

V naši občini imamo že od leta 1973 matično knjižnico v Mozirju, ki deluje v okviru Zveze kulturnih organizacij. Ana Lamut, ki knjižnico vodi nam je pripovedovala izkušnje s katerimi se pri svojem delu srečujejo knjižničarke.

Na voljo imajo kar ugledno število dobrih knjig - preko 17.500. Te so dostopne občanom v 7 izposojevalnicah in to v Nazarjah, Gornjem gradu, Novi Štifti, Solčavi, Elkoju in na Ljubnem ter Rečici. V teh krajih so že prej obstajale knjižnice prosvetnih društev, sedaj pa ponudbo dopolnjujejo iz matične knjižnice. Seveda je zanimiv primer Elkoja, kjer gre za izposojevalnico v delovni organizaciji.

Ta se je dobro obnesla, zato razgovarjajo sedaj v Glinu, da bi tudi tam omogočili delavcem stalno izbiro knjig za branje in bi na ta način dvignili bralne navade. V izposojevalnicah delajo ljubiteljsko, zato je poslovanje knjižnice v mejah varčnosti. Povsod se kaže veliko zanimanje za branje, seveda pa ne enako. Tako je najmanj zanimanja na Rečici, zakaj še niso ugotovili. Morda je temu krivo tudi dejstvo, da se mnogo šolarjev vozi dnevno v Mozirje in si izposojajo knjige kar v matični knjižnici. Vsekakor pa je razveseljiva ugotovitev, da je največ bralcev med mladimi in pa še kot primer, v Elkoju je mnogo več bralcev

med neposrednimi proizvajalci kot pa med delavci skupnih služb.

Po podatkih, ki jih imajo v matični knjižnici izposodijo letno okoli 23.000 knjig. Imajo pa 1549 rednih članov. Ta uspeh mozirskih knjižnic je pripisati nenehni skrbi za dopolnjevanje razpoložljivih knjig z novostmi. Seveda pa je na voljo tudi dosti strokovne in družboslovne literature.

Skoraj neverjetno pa izzveni tarnanje glede višine članarine. Ta je postavljena sorazmerno nizko in znaša 50 din letno! Če torej upoštevamo kako drage so knjige, potem je ta znesek v resnici le simboličen. Nekateri pa tega očito ne razumejo in se skušajo na vse načine izviti pred to obveznostjo. Končno velja pripomniti, da je knjiga bogastvo, ki ga mora vsak kulturni človek vrednotiti. Za tako malo denarja pa se bralcem nudi tako velik izbor knjig, zato so takšni pojavi, ko si skušajo ljudje na izkaznice svojih otrok izposojati knjige obžalovanja vredni.

Matična knjižnica pa poleg knjig pripravlja dvakrat mesečno za najmlajše pravljicne ure. Otroci se zberejo vsak drugi in zadnji torek v mesecu in pozornost prisluknejo pripovedi iz pravljicnega sveta. Da imajo radi to dejavnost naše knjižnice je videti na udeležbi, ki je vedno velika.

Prvi tečaji za motorne žage na Ljubnem 1964

Med za devize

Je že tako, da nas marsikdaj težki časi spametujejo. Če gre za čebelarstvo potem je to že tako. Saj smo vrsto let znali to zanimivo kmetijsko vejo enostavno spregledati. Skratka bila je na repu pomembnosti in zato je tudi nenehno in hitro usihala. Takoj po osvoboditvi se je še nekaj časa pomagalo čebelarjem, pozneje pa kot bi odrezal ni bilo več razumevanja, le trgovske organizacije so za svoj zaslužek obiskovale čebelarje.

Odkar je v naši občini bila leta 1976 ustanovljena Občinska zveza čebelarsskih društev je hitro propadanje čebelarstva bilo vsaj zaustavljeno. Zveza sama na sebi seveda še ni pomenila obetavnega jutri. Močnejše zaledje je lahko zagotovila čebelarstvu le širša družba. Ko smo ugotovili, da gre dober gozdni med dobro v izvoz, se je kar na lepem zanimanje za čebelarstvo poglobilo.

V naši dolini so zapisi, ki dokazujejo izreden pomen čebelarstva v preteklosti. Saj končno ni šlo le za vprašanje medu kot poslastice, pač pa čebel kot važen dejavnik pri

opraševanju rastlin in sadnega drevja. Nekoč so ljudje uporabljali med namesto sladkorja, rabil je kot zdravilo, iz njega so delali razne okusne pijače. Lahko bi rekli, da je na vsaki kmetiji bil tudi čebelnjak. Šlo je torej za redno, sicer postransko kmetijsko dejavnost.

Naša kmetijska zadruga je ponudila čebelarjem zanimivo sodelovanje. Že lani je to bilo uspešno, lahko pa se seveda še pogloblja. Na zadruzi so sklenili urediti pospeševalno službo za čebelarstvo, poskrbeli bi za potrebščine čebelarjev in se skratka trdneje povezali z njimi. Res je, da so za sedaj večinoma čebelarji ljubitelji in ne vedno kmeti. Vendar pa bi ob primerenih ukrepih verjetno marsikateri kmet spet oživel čebelje družine. Tudi zveza si prizadeva vzbuditi pri mlajših zanimanje za to vejo kmetijstva. S skupnimi močmi bodo uspeli, meni predsednik Zveze čebelarsskih društev občine Mozirje Srečko Lamut, ki nam je radevolje dal na voljo nekatere podatke za ta sestavek.

Priznanje ob dnevu oboroženih sil

Za izjemne uspehe pri delovanju v zvezi rezervnih vojaških stalešin, pri krepitevi sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, pri uveljavljanju ZRVS v družbi ter ob 30-letnici ZRVS Slovenije so tudi v mozirski občini podelili vrsto priznanj najprizadenejšim rezervnim vojaškim stalešinam.

PLAKETO ZRVS Jugoslavije sta prejela JOŽE MEJAČ in FRANCO MLADIČ.

ZLATO ZNAČKO ZRVS Slovenije je prejel MARKO PURNAT.

Poleg tega je predsedstvo občinske konference ZRVS Mozirje podelilo priznanja za uspešno delo v ZRVS še 27 rezervnim vojaškim stalešinam mozirske občine.

Priprave na samoprispevek

Maja letos poteče zbiranje sredstev po zadnjem referendumu v naši občini. Izvršni svet SO Mozirje je imenoval posebno komisijo, ki naj bi poskrbela za prve priprave za morebitni novi referendum, ki naj bi v naslednjih petih letih omogočal uresničitev skupnih nalog in seveda tudi krajevnih. Komisija je pripravila prve pobude za vsestransko javno razpravo, ki bo potekala v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah naše občine. Seveda gre za to, da se potrebe najprej zberejo po krajevnih skupnostih in podjetjih, šele nato pa naj se pripravi skupen načrt naložb, ki bi se pokrivala iz referendumskih sredstev. Komisija izvršnega sveta ima torej zelo pomembno nalogo v pripravi na samo odločitev ali se sploh gre v to in če se bo sprejelo takšno zbiranje sredstev sledi usklajevanje predlogov za skupen načrt.

Sodniki porotniki

Zbor združenega dela SO Mozirje je na svoji zadnji seji izvolil sodnike porotnike, ki jih je predlagala komisija za volitve in imenovanja pri SO Mozirje.

Izvoljenih je bilo skupaj 32 sodnikov porotnikov od tega za Sodišče združenega dela 2, ostali pa za Temeljno sodišče Celje. Svečano zaprisego so polagali pred predsednikom SO Mozirje Lojzeto Plaznikom, svečanosti pa je prisostvoval tudi predsednik Temeljnega sodišča iz Celja Marjan Bele.

MONTAŽNA GRADNJA „SMREKA“ Gornji grad p.o.

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA
prosta dela in naloge
v delovni enoti žagalnica:

SUŠENJE LESA

1 izvajalec

Pogoji

- zahteva se III. stopnja znanj lesarske usmeritve
- delovne izkušnje 3 - 6 mesecev
- znanja iz tehnologije sušenja lesa

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Osební dohodek bo kandidat prejel po pravilniku o delitvi sredstev za osebne dohodek in skupno porabo.

Pisne ponudbe naj kandidati posredujejo v roku 8 dni po objavi.

Komisiji za delovna razmerja.

Vse prijavitelje bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni.

Kovinarji so praznovali

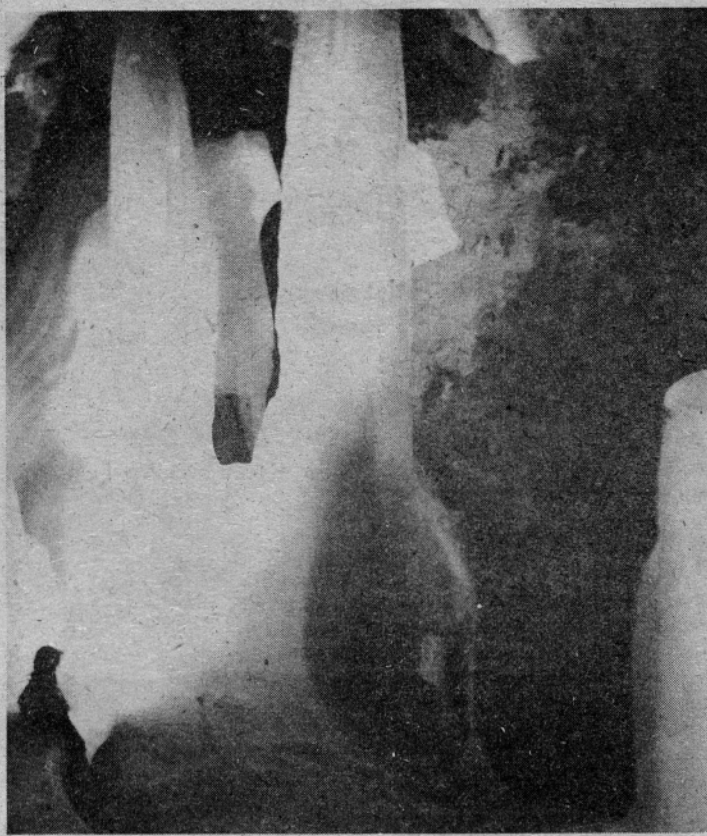
No, to je bilo bolj delovno praznovanje. Vendar pa ga velja omeniti, saj so ljubenski kovinarji v tem času (10 let) uspeli uveljaviti svoje delo in izdelke na raznih tržiščih. V kratkih črticah smo že v predhodni številki našega glasila opisali njihov vzpon.

V mesecu decembru so se zbrali na Ljubnem predstavniki javnega življenja v občini, da bi skupaj s kovinarji v delovnih prostorih obudili spomine na začetke male obrti, ki je prarastla v pomembno proizvodnjo. Med gosti pa so bili še Jože Geršak, član poslovnega organa Železarnice Ravne na Koroškem, Janez Žager, Franc Fale, ki je do pred upokojitvijo bil predsednik poslovnega organa železarnice na Ravnah in številni predstavniki poslovnih prijateljev.

Slavostni govornik je bil ne-

kdanji ravnatelj TOZD Kovinarstvo Ljubno Mirko Strašek, sekretar komiteja ZKS Mozirje, ki je v svojih besedah poudaril povezanost kolektiva in posledično uspehe, ki so jih kovinarji dosegli v tem kratkem času. Poudaril je dobro sodelovanje z matičnim podjetjem na Ravnah, brez katerega bi bili uspehi nedvomno manjši. Ko je prehodil v besedah še pot kolektiva v teh letih je poudaril še potrebo po notranji povezanosti, po iskanju lastnih slabosti in notranjih rezerv. Le v samoupravljanju in poglobljanju samoupravnih odnosov je iskati izhoda sedaj in v bodoče. Ni vzroka za črnogledost, še manj za „jamranje“. Jasni so naši cilji, ki so dosegljivi le z našimi lastnimi močmi!

Za kulturni spored so poskrbeli otroci osnovne šole Ljubno.

V snežni jami na Raduhi

Kmetica, ki ni samo to

Na uredništvo je prišlo pismo neke bralke iz Bočne, ki nas je opozorila na Marijo Rihter, kmetico v Dēvcah. Napisala je, da bi zaradi svojega pisanja sodelila med naše sestavke. In prav je imela!

Ko smo prišli na kmetijo, smo lahko že na prvi pogled ugotovili, da vladata pri njej red in snaga. Ta vtis se je potrdil še posebno, ko smo stopili v toplo kuhinjo in našli v njej Marijo z njenima otrokoma. Najprej nas je nekoliko čudno pogledala gospodinja, ko pa je slišala, da prihajamo na željo krajanov je sp. šeno odgovarjala.

Prva je iz krajev, ki mejijo na Koroško, tam je preživljala tudi svoje otroštvo. Podgorje pri Slovenjgradcu je bila njena rojstna vas. Doma so imeli kmetijo s kopico otrok. Živeli so skromno, vendar ne v pomankanju. Že od malih nog je Marija cenila knjige, saj so doma veliko brali. Oče pa jo je spodbujal, da se je pridno učila, vendar pa v „šole“ ni mogla, saj ni bilo sredstev za to. Sama pove, da ji je osnovna šola dala premalo znanja iz slovnice, ta

pa ji danes manjka, ko od časa do časa seže po pisalu in papirju, da bi napisala svoje misli, svoje občutke.

Marija Rihter veliko dela, saj stoji v hlevu 9 glav živine, mož dela v tovarni, tu pa sta še dva otroka. Zato ostajajo tihi, pozni večeri Mariji za pisanje. V Kmečkem glasu kar radi objavljajo njene pesmi, pa tudi prozo. Marija v svoji skromnosti ne poudarja svoje nagnjenosti do pesništva preveč, saj je že marsikatero pikro slišala na ta račun. Ljudje pač ne razumejo, da nekdaj ob obilici vsakdanjega dela še sede za mizo in kaj napiše. Še vedno menijo, da to lahko samo tisti, ki sicer nič ne dela. Marija Rihter je živ primer, da temu ni tako! Zapisali smo si njeno pesmico, ki jo je posvetila svojim ljubljanim otrokoma:

Čebljata, čebljata
vse hočeta vedeti, vse slišati.
Čeprav izmučena,
jima moram odgovarjati.
Takatrat utrujenost se v hipu izgubi,
saj vame zrejo srečne oči —
in to si mati najbolj želi!

Narodni plesi na Ljubnem

Ljubenska šola si že leta dolgo prizadeva za ohranjanje raznih narodnih vrednot. Sedaj so presenetili s plesno skupino, ki jo vodi Jelica Marovt, sicer prosvetna delavka. V skupini ima kar 42 plesalcev, ki se ločijo na dve starostni skupini. S plesom prično že v 2. razredu, nekateri med njimi plešejo že tri leta. Seveda so najmlajšiji nastopi parov. Seveda gledalci približno ne vedo koliko je treba vložiti truda v to delo.

Tovarišica Marovtova meni, da je sicer dobro, da imajo plesalci posluš za glasbo, vendar pa ni neobhodno potrebno. Pomemben je smisel za ritmik, ki ga otroci pridobijo tudi pri telovadbi. Sicer pa imajo tudi pri glasbenem pouku možnosti dovolj za razumevanje glasbe.

Vsaka plesna skupina pač mora imeti ustrezne noše. Neke splošne narodne noše strokovno gledano ni. Sedaj si pač na Ljubnem pomagajo

zadreg kakor morejo, vendar pa je potrebno ob upoštevanju njihove prizadevnosti poskrbeti za to, da plesalci dobijo opremo, ki jo potrebujejo. Končno se šola odpira in nastopi so čisto v javnosti. Neke značilne naše noše znaenkrat se ne poznajo, vendar se trudijo strokovnjaki, da bi tudi to ugotovili. V okviru regijskega združenja folklornih skupin si prizadevajo za izobraževanje mentorjev, žal pa je v dolini le malo zanimanja za to vrsto kulturne dejavnosti.

Krajanji Ljubnega kažejo veliko zanimanje za plesno skupino na njihovi šoli, saj ta nastopa velikokrat in jo ljudje dobro poznajo. Zato so pripravljeni pomagati po svojih močeh. To pripravljenost pa je v veliki meri pokazal tudi Elkoj. Seveda so še druge težave, kot na primer ta, da dolgo niso imeli harmonikarja. Sedaj ga imajo in veseli so, saj se na živo glasbo lažje pleše.

Redka domača dejavnost

Vse kaže, da je ovca spet našla pot na naše pašnike. Iz leta v leto jih je več in lahko rečemo, da smo končno ponovno spoznali vrednost ovčereje. Nekoč je bila pri nas zelo razvita in ni malo visokih odličij, ki so si jih naše ovce v svetu pridobile, posebno pred prvo vojno. Če je več ovce, je tudi več volne. Nekoč so jo doma obdelali in predelali. Danes je to prezgodno delo, in na domačijah ni več toliko ljudi, kot nekdaj.

Ljudje cenijo izdelke iz ovčje volne, postali so kar moda! Zato je tudi tistih, ki iščejo predelovalce volne vedno več. V Belih vodah je nekdajni gozdni delavec Janez Slemenšek — Rožman že leta 1972 nabavil stari stroj za česanje volne. Sprva je kolosa gnala Ljubija, ki teče za stavbo. Ko pa je jez odneslo, so si

stroj preuredili na električni pogon. Sedaj dela na stroju Viktor Slemenšek, ki pravi, da ima dovolj volne za prečesati. Ljudje kar hodijo in prinašajo volno, vsak pa bi rad že kar odnesel prečesano volno. To seveda ne gre, saj pač tudi to delo traja. Mati Rožmanova, ki še danes rada prede, pove, da so včasih ročno krtačili toliko volne, da sta dve predelici lahko predli. Sin Viktor pa nam izdal čas krtačenja (mikanja) na njem stroju. Za 5 kg bele volne porabi kakih 90 minut. Če pa mora mečati belo in črno pa traja do dvakrat daljši čas. Pri Rožmanu se je od nekdaj delalo z volno, pravi mati, ki je doma tudi veliko predla. Na to jo vežejo lepi spomini, ko so ob zimskih večerih za pečko česali, predli in zraven pripovedovali, brali in peli.

Snežna jama — kraška lepota

Sedimo in jemo. Naša sedišča so trda in kamnita. Prav takšna je tudi miza in okolica, kjer smo. Pa kljub temu je v tem nekaj čarobno lepega. Jemo suho hrano, pijemo vroč čaj in se pogovarjamo. Roke, ki držijo hrano so izsušene, razpokane in umazane od zemlje. Smo skoraj 80 m pod zemljo, 600 m od vhoda v največjo in najlepšo jamo na Štajerskem, v čudoviti Snežni jami na Raduhi. V mislih se vračam v preteklo leto, ko smo člani Jamarskega kluba „Črni galeb“ iz Prebolde v avgustu raziskovali pobočje Raduhe. Na raziskovalnem taboru smo starejši jamarji, skupaj z našimi varovanci, člani jamarskega krožka z OŠ Prebold, ki ga vodimo, našli 6 novih jamskih objektov — 5 brezen in to jama. Po prvem bežnem ogledu smo pričakovali, da nas bo vodila globoko pod površje — mogoče celo do našega novega globinskega rekorda (globlje od 470 m). Tega nam ni nudila, dala nam je mnogo več! Ze pri drugem obisku nas je presenetila s svojo ogromnostjo. Ponudila nam je svoje tisočletja skrivane lepote in skrivnosti, ki jih pred nami ni še nihče videl. Čudovito je bilo napredovanje v temo, ko sva s kolegom upala, da jame ne bo prehitro konec, ko sva si, po eni uri prodiranja, podzavestno, želela, da bi je bilo konec in ko jo je bilo, občutek žalosti, ker nisva mogla dalje. Čudovit je bil mešan občutek pričakovanja, upanja, presenečenja in strahu pred ogromnimi prostori, ki jih najine karbidovke niso bile zmogne osvetliti do te mere, da bi nama bilo prijetno.

Čudovita je bila sreča, ki sva jo doživljala ob zavesti, da smo si preboldski jamarji takšno jama želeli vseh dotedanjih 13 let našega delovanja in, da sva bila prva, ki sva to srečo uživala in jo posredovala kolegom, izmučena od naporne vrnitve iz jame.

Naj jo opišem še vam, a le jama ker sreče ne morem. V ogromni vdornici-koliševki, veliki 60 x 20 m, ki je globoka do 20 m, se skriva majhen vhod. Pred njim je precej snega že davno minulih zim. Nizek rov nas vodi po strmim ledenem pobočju 30 m globoko. Naj vas ne bo strah. Z vravno zavoro se varno spuščamo globlje. Na desni lahko vidite 2 m velik leden kapnik, ki se počasi tali. Pod njim je, od njega malo nižja, stopnja — ledeni slap —, ki ga v pomladnih mesecih oblikuje toplejša voda s površnja, ki ne utegne zmrzniti, ker prej odteče. Oprostite! Če želite dalje, morate leči na led — malo boste mokri; če nimate nepropustnega kombinezona, tako kot jaz. Kot po toboganu se pripeljete naravnost v — jezero. Pa brez strahu. To je ledeno jezero in led je več metrov debel. Tudi tega se ne ustrašite da je nasprotna stena ledena dvorana 50 m oddaljena od nas, strop pa 12 m nad nami — le oglejte si tudi velik leden kapnik; ali vidite različno zelene plasti ledu — po njih bi lahko približno določili starost kapnika. Če drsite izvolite — ledeno jezero je dovolj veliko (35 x 15

m) in gladko. Malce vam je neprijetno, ker je temno?! Tudi meni je bilo!

Pa pojdimo naprej. Pazite. Kamenje in razpadla siga se premikata pod vašo težo. Ste opazili kamenček, ki ga kaplje vode sučejo, da se brusi v jamici v kamnu — to je jamski biser. In sedaj hodite po ogromnem podrtim kapniku, ki je raste milijon in več let, in ga je kdo ve kdaj, podrl potres. Tudi nekaj kapnikov, visokih nekaj metrov, ki, pa so že mrtvi in ne rastejo več, lahko vidite. Tisti, da, tisti 20 m visok stebel pa še raste. Ste se že pripravili za lepote, ki sledijo? Bližamo se namreč čudoviti zimski pokrajini — Zasneženemu gozdu. Ne! Smuči ali sani ne rabite. Ni snega, so le kapniki, ki nas spominjajo na zasnežene smreke.

Vem, navadili ste se na 20 in več metrov široke rove in se počutite tu, kjer je rov „le“ 2 m širok, utesnjene. Naglejte se stebrov, stalaktitov, stalagmitov in zaves, a glejte tudi pod noge da vas ne zapeljem v blato. Le še ta 30 m dolg vzpon in lahko se boste v naši jedilnici odpočili po eno in polurnem sprehodu pod zemljo. Pozabili ste na čas? Da, tudi jaz. Sedite na naše kamnite stole in se najejte, ter popijte vroč čaj, ki vas poživljuje. Malo vam bo hladno, ker boste mirovali. Prehodili smo že 600 m jame in vhod v njo je skoraj 80 m višje od nas. Nad nami pa je lahko še več kot toliko zemlje — ali pa tudi ne, — kdo bi vedel?!

Pripravite se na nove lepote, ki vas čakajo in zanemarite svojo domišljijo, ki ne premore vsega tistega, kar lahko najdete tu.

Smo že v do 3 m visokem rovu, ki je do 20 m širok. Krasijo in zapolnjujejo ga čudovite kapniške oblike, ponvice, kapniški grad, Kijasti kapniki in še stotine drugih oblik, ki se jih sploh ne da opisati in niti imena nimajo. Čudovito, kajne. Še malo in našega „turističnega“ dela jame bo konec.

Najprej lahko gremo le jamarsko razpoloženi. Da pa ne boste prikrajšani, naj vam povem, da nam ni lahko.

Hodili bomo med ogromnimi podornimi bloki, plezali nad 15 m globokima brezuoma in tako premagali še 400 m jame. V stranskem, Medvedjem rovu, bomo pogledali kosti jamske medvedke, ki je v naših krajih izmurla pred 12. — 20.000 leti in zopet bomo razočarani, ker se jama prehitro konča. Mi pa se moramo, sedaj vrniti, saj nas še čaka vzpon po ledenem pobočju s pomočjo derez, plezalnih prižem in vrvi. Ker nas je veliko, bomo porabili tudi več časa kot navadno, ko smo sami, taki, ki smo vzpona vajeni. Smo že zunaj.

Za en takšen ogled jame, bi v resnici porabili več kot pet ur časa. Mi pa smo v tej jami prebili že več kot 100 ur. In ni nam žal truda in časa zato, da jo lahko predstavimo tudi vam, na žalost le v pisani besedi in s pomočjo slik, ki smo jih posneli.

SILVO RAMŠAK

Kakšno naj bo naše glasilo?

To vprašanje si je zastavil uredniški odbor, ko se je sestal zadnje dni lani, da bi načrtoval usmeritev Savinjskih novic za leto 1983. Naši bralci v glavnem vedo, da so v uredniškem odboru Rezka Plaznik, Vlado Miklavc, Stanislav Rosenstein, Anka Sivec, Franc Boršnak, Milan Venek in urednik A. Videčnik. Skozi vse leto so v uredniškem odboru skrbno proučili vsebino vsake številke. Včasih so se morali odločiti, da kakšen sestavek ni primeren za objavo, ker je žaljiv, ali ker morda ne govori resnice, drugi zopet ni imel verodostojnega podpisa in podobno. Delo uredniškega odbora ni lahko in je odgovorno. Res pa je v navedenem sestavu resno delal, tako je bilo sodelovanje med urednikom in odborom zelo dobro. Nekateri bralci ne razumejo, da mora uredniški odbor sestavke, ki kritično prikazujejo razne organizacije ali posameznike najprej poslati prizadetim, da imajo priliko odgovoriti in potem se odloči če sodi oboje v glasilo. Seveda pa zavračamo vsako nepod-

pisano pismo, o tem smo že obvestili bralce.

No in kaj je menil uredniški odbor za tekoče leto? Novice naj bi po zunanji podobi ostale še zaenkrat nespremenjene. Predsedstvo SZDL se je obvezalo, da bo preko krajevnih organizacij SZDL poskušalo pridobiti več dopisnikov iz raznih krajev. Posebno pereče je vprašanje Zadržanja odkoder se le redko kdo oglaš. Radi bi dali besedo našim občanom, oziroma bralcem. Tudi iz društev se premalo oglašajo. Tako je pisanja o športu odločno premalo.

Menimo, da bi z dobro voljo nekaterih športnikov tudi temu bilo zadoščeno! Ugotovljeno je, da se naši občani radi odzovejo prošnjam za pomoč pri zbiranju raznega gradiva, no, sedaj je mnogo ljudi pomagalo do listin in slik o delavskem gibanju v dolini. To je hval vredno sodelovanje, ki služi ohranjanju kulturne dediščine. Če bi torej še več pisali v Novice, bi bile te tudi zanimivejše. Uredniški odbor smatra to za izziv!

Iztrgano pozabi

Vlado Miklavc

Le malo kje poskrbijo za to, da ostanejo dogodki v nekem kraju ali pa v delovni organizaciji ohranjeni v kronikah. Kako je to pomembno za poznejše rodove in zgodovino ni niti treba poudarjati. Največkrat pride mo do takšnega zaključka, ko iščejo kakšne podatke iz naše preteklosti, pa jih le stežka najdemo, ali pa tudi ne.

V Mozirju so imeli srečo, da so tu živeli nekateri zgodovini naklonjeni ljudje, ki so pričeli z zapisovanjem. Najprej je nastala župnijska kronika, ki jo je že koncem 18. stoletja pričel pisati znani zgodovinar in župnik Ignac Orožen. V njej je zajel zgodovino tja do najstarejše dobe in zato je ta zapis bil mnogim kasnejšim raziskovalcem dragocen vir. Od 1. 1. 1903. leta pa je zapisoval dogodke v kraju znani šolnik in sadjar Franc Praprotnik. Po njem je leta 1931 prevzel pisanje kronike Fran Hribernik, pravtako učitelj in priznan zgodovinar. Po letu 1956 je zapisoval dogodke Franjo Vajd, učitelj in dober poznavalec zgodovine kraja. Za krajši čas je opravljal delo kronista Franc Hriberšek, kasneje pa je redno zapisovanje prenehalo. Knjiga zapisov je zašla v zasebne roke in kazalo je, da bo tam tudi ostala. Vendar se je skupina krajanov zavezala za nadaljevanje vodenja kronike

in delo je prevzel z vso vsmo in resnostjo Vlado Miklavc.

Vsakdo, ki mu je kaj do svojega kraja, bi moral razumeti pomen kronike in njeno kulturno poslanstvo je dejal Vlado Miklavc, ko smo ga obiskali pri urejanju zapisov iz leta 1982. Pred njim je ležala zajetna knjiga, do polovice že popisana. Ta je že druga in kmalu bo potrebna tretja, da bo mogoče zajeti vse dogodke v Mozirju. Teh namreč ni malo, pravi Vlado Miklavc, le skrbno jih je treba zbirati, zraven pa seveda slikovno gradivo in izrezke iz časopisov. Res ni malo dela z vodenjem kronike, če hoče zapisovalec opravljati svoje delo vestno. Seveda mora voditi to delo notranje navdušenje in prepričanje, kako važno opravilo je s tem narejeno in kaj to pomeni potomcem. Če bi imeli povsod ljudi, ki bi na takšen način želeli svojemu kraju dobro, potem bi znatno obogatili našo kulturno dediščino. Zanimci bi imeli vse potrebne vires, ko bodo kdaj govorili o sedanjih časih.

Marsikdaj je slišati izgovor, ko gre za kulturno delo, češ, saj ni časa. Bolj bi bilo prav če bi rekli, da ni volje in zavesti, da s tem pomagamo ohranjati vse tisto, kar so naši predniki po trdem dnevnem garanju uspeli ohraniti, ali pa bomo znali tudi mi?

Če bi vprašali za čas Vlada Miklavca ali Lovra Golčičnika s Smihela, bi najbrž hitro dobili odgovor, da se za takšno delo mora najti urica. Eden je prizadeven sadjar in ima na svojem vrtu obilo dela, pa tudi sicer je družbeno dejaven, drugi pa kljub svoji starosti pridno zapisuje vse kar je zanimivega v njegovem Smihelu. Ko bi takšnih ljubiteljev bilo več, bi iztrgali pozabi marsikaj zanimivega...

Sicer pa ob tem misel! Ali ne kaže v okviru krajevnih skupnosti razmisliti o tem kako bi ohranjali dogodke svojih krajev zanamcem?

Tudi v Gornjem gradu mislijo na ceneno ogrevanje

Znano je, da pripravlja delovna organizacija Smreka gradnjo nove kotlovnice. Imajo sicer staro, ki pa zahtevam delovnih postopkov ne zadošča več. Sedaj kurijo na trdo gorivo in ga porabijo letno kakih 600 ton. Za ogrevanje pa rabijo še dodatno elektriko in mazut.

Spričo stanja v preskrbi z gorivi iščejo poti iz zagate. Seveda to ne šele po pojavu pomankanja, temveč so o tem razmišljali že znatno prej. Zato želijo urediti kotlovnico tako, da bodo izkoriščali lesne odpadke vseh vrst, tudi lubje. Tako bi dolgo-ročno gledano lahko ogrevali še nekatere stavbe v kraju.

Načrt za kotlovnico bi moral že biti narejen, pravi direktor Karl Kopušar, vendar se vse nekoliko zavleče. Delajo ga v Ljubljani ob sodelovanju strokovnjakov za tovrstne naprave.

V kolektivu menijo, da gre v bistvu za širši interes, saj bi lahko

kaj kmalu priključili na njihov toplovod vsaj nekatere javne stavbe. Zato bi morali vprašanje tudi širše reševati! Čeprav je v tem trenutku to še preurejeno, bi kazalo raztovariti v dogovorjenem obsegu, ker se kasnejše dopolnitve dražje plačajo.

Sicer so v Smreki natančno izračunali na kaj se lahko zanesejo. Tako bi od 10.000 m³ hlodovine pridobili kakih 1300 m³ lubja, ki se izredno dobro izkorišča kot gorivo. To pa narekuje nabavo lupinnega stroja. To je seveda stvar prihodnosti. Vedo tudi, da 4 kg odpadkov bukovine ali smrekovine nadomesti 1 kg gorilnega olja. Pri lubju pa je ta količina 6,5 kg.

Kotlovnicu načrtujejo v okviru danih prostorskih možnosti. Nalozbe so seveda velike, čeprav znaša celotna energija v ceni enote proizvodnje le 2 do 3 %. Tako bi seveda naložba bila zanimiva le, če bi upoštevali širše možnosti izkoriščanja in jo tudi širše reševati.

Doktorju Petku v spomin

Vsaka smrt nas prizadene. Opomin, da je naš čas kratak, skopo odmerjen in da je v teh kratkih letih treba ljubiti, dati, žrtvovati in razmisлити, velja dosti več kot je to običajno znano. Zato da je potem, ko se naberejo leta nekako lažje potegniti črto in zlagoma, modro oditi s tega sveta. Brez naglice. Tako kot zahteva naravni red stvari.

Tokrat ni šlo tako. Jaka je umrl tako rekoč sredi zamaha, poln moči in volje do življenja, znal je vse tisto: ljubiti, žrtvovati se, dati in misliti, in to je delal na vso moč, z obema rokama. Z njim je zamrla tista nedopovedljiva energija, za katero je kazalo, da nima niti fizičnih niti duhovnih meja. V temo je potonil ogromni zaklad znanja, ki ga je kot večni radovednež in iskalec, zdravnik in izobraženec zbiral od najbolj rosnih fantovskih let na jezu pod cerkvijo pa do zadnjega dne. Na nobeni bolniški postelji ne bo več mogel obsedeti, da bi poklepetal kar tako, kot star znanec, kako minuto, dve. Nikoli več ne bo privihral na obiske k ljudem, ki jih je imel rad, sipajoč svoje misli kot iskre. Vsi ljudje, ki jim je vračal zdravje, vero v življenje ali tudi samo lajšal gorje, so obnemeli. Obnemelo je vse Ljubno. Obnemela je cela dolina.

Ostalo je samo veliko spoštovanje do človeka, ki je vedno samo dajal in ni nikoli ničesar zahteval zase.

Včasih je našel čas, da se je za hip ustavil v svojih

ropotajočih cokljah in pomislil nase. Vedel je, da mora vsaj majčkeno počiti, upočasniti tok dogajanja, peklenski tempo, ki ga je vlekel vase. Potem ga je spet odneslo dalje, nemirni duh ga je gnal in ga varoval. Na brezštevilnih prebedelih nočeh, polnih pričakovanja in samote ter velikanske odgovornosti, gnal ga je na dolga, brezbrizna potovanja, s katerih je prihajal žareč in vedno znova še polnejši, gnal k ljudem, ki so mu nemočno zaupali svoja življenja, gnal ga je k knjigam in glasbi.

Potem je v nekem trenutku obstalo njegovo srce. Kot da njegovo telo ni razumelo moči, ki je divjala v njem. Ni razumelo neprespanih noči, ni razumelo, da je delavnik trajal včasih ne po osem ampak po šestnajst ur na dan, ni razumelo razdajanja.

Telo je pač telo. Deluje po tisočletja starih zakonih, ki so nespremenljivi. Jaka jih je kot zdravnik še pre dobro poznal. Vendar jih je v svoji neskončni ljubezni do ljudi enostavno zatajil, porinil stran. Zato smo mu dolžni še večje spoštovanje.

Na Ljubno je legla žalost. Legla je na vsako hišo, na vsak hrib, v vsako vas, v vsako mesto kjer so ga poznali. In poznalo ga je dosti, zelo dosti ljudi. Vrstili so se mimo njega kot nepregledna vrsta. In zato, da je dal vsakemu košček ljubezni, ni zahteval čisto nič.

dr. MARJAN DOLINAR

Od lesnih ostankov do toplotne energije

Šele v letu 1982 smo bolj resno začutili posledice pomanjkanja naftnih derivatov in premoga kot doslej osnovnih virov toplotne energije.

V lesnoindustrijskem kombinatu Glin Nazarje smo že pred petimi leti pričeli načrtovati obsežnejši program prehoda na uporabo lesnih ostankov za pridobivanje toplotne energije. Prvi pomembni rezultati so bili doseženi že v letu 1982, saj smo zmanjšali porabo mazuta na minimum — na nekaj deset ton. Doslej smo uporabljali za kurjavo žagovino in manjvredne kosovne ostanke. Široko zastavljen projekt racionalizacije se postopoma realizira skladno s tehnološkim razvojem predelave lesa. V letu 1983 je planirana montaža postrojenja za lupljenje skorje. Ta postopek bo zagotovil okrog 8 — 9 tisoč kubičnih metrov drevesnega lubja. Skupaj z deli na tem postrojenju tečejo aktivne priprave na projektih za mehanizirano kurjenje lubja vzporedno z ostalimi lesnimi ostanki. Zaradi manjše kurilne vrednosti predvsem mokrega lubja morajo biti rešene še ostale kombinacije za zagotovitev enakomerne temperature. V prihodnosti načrtujemo dva nova postopka priprave lesnih ostankov, da bi omo-

gočili cenejše in kvalitetnejše skladiščenje za zimske mesece. Prvi postopek je briketiranje lubja in žagovine, ki bi ga uporabljali v letnih mesecih, ko nastajajo količinski viški teh dveh goriv. Po drugem postopku pa bi morali uvesti v sistem eksploatacije gozdov prevozne sekalnike. Z njimi bi sekali v iverje vejevje in tanke gozdne sortimente, ki nastajajo pri redčenjih.

Glin Nazarje je v letu 1982 dal pobudo za pristop k raziskovalni nalogi „Oskrba s toplotno energijo širšega območja GLIN Nazarje“. Vsebinska predloga je v tem, da bi iz centralne kotlovnice ogrevali vsa stanovanja in poslovne prostore na tem območju. Vsem zainteresiranim koristnikom toplotne energije je bil v decembru posredovan samoupravni sporazum o sofinanciranju raziskovalne naloge. Namen raziskave je v tem, da ugotovi potrebe po toplotni energiji do leta 2000 in primarne trase energetskih vodov na tem območju. Istočasno bodo znani tudi osnovni podatki za velikost — kapaciteta kotlovnice. Celotna oskrba z energijo in vzdrževanje načrtovanega toplotnega sistema naj bi imeli v upravljanju delavci temeljne organizacije Energetika in vzdrževanje Glin Nazarje. Kot nosilec projekta želimo, da bi dobil širšo družbeno podporo, saj je njegova realizacija namenjena zmanjšanju porabe tekočih goriv, pocenitvi ogrevanja in zmanjšanju onesnaženosti okolja.

M. DOBROVČ

Učenci o celodnevni šoli

Vsak prehod na drugačne oblike dela je težak. Na osnovni šoli v Gornjem gradu so se tega zavedali, ko so pričeli s takimi imenovano celodnevno šolo. Prvo polletje je za nami, zato smo želeli slišati še mnenje šolarjev o novem načinu šolskega življenja. Kaj so povedali?

Mojca Šporin iz Rovta je učenka 8. razreda in izvira iz kmečke družine. Doma imajo hribovsko kmetijo in redijo 14 glav živine. Začetek je bil tudi za njo neznanka. Že kar v začetku novega pouka je bila presenečena nad povsem drugačnim učnim načinom. Že prvi vtis je bil dober! Po 4 urah pouka sledi prosti čas, nato pa spet pouk, vmes se pa samostojno učijo, seveda pod nadzorstvom učitelja. Mojca naredi vse naloge v šoli, seveda pa se vsega ne more naučiti le v šoli. Je dobra učenka in se ne zadovoljuje s površnim znanjem, zato mora včasih še doma ponavljati.

Med samim učenjem v šoli smo nekoliko moteni od tistih, ki radi prepisujejo in se zanašajo na druge, meni Mojca. Seveda si medseboj pomagajo in tako so seveda boljši učenci nekoliko odtegnjeni učenju za lastno znanje. Tako je prišlo do tega, da je občutek, da so slabši učenci napredovali, boljši pa ne. Seveda so to začetki, ko pa bo vse skupaj prešlo v navado.

Mojca Šporin

bo se bolj prišla do izraza dobra stran novega načina šolanja. Mojca prihaja sedaj domov ob 16. uri, prej je bila doma že ob 14. uri. Poleti lahko še veliko pomaga pri delu doma, saj jo glavna skrb za učenje ne bremeni. Tudi prehrana v šoli je zadostna, tako je doma na vrsti šele večerja. Mojca meni, da ima COŠ velik pomen, ne samo zaradi učenja v skupini, ki pomeni hkrati navezovanje boljših medsebojnih odnosov. Pomagamo si medseboj in možnost imamo, da povprašamo med učenjem učitelja, če česa ne razumemo. Končno pa je več možnosti za vključevanje v razne interesne dejavnosti, te pa pospešujejo delovne navade, takoj se opazi kdo je len!

Igor Pečnik iz Pustega polja, učenec 6. razreda iz uslužben-ske družine. Že prej se je vključil v podaljšano bivanje v šoli, tako ga celodnevna šola ni kaj dosti presenetila. Njegova pričakovanja so bila uresničena, v COŠ najde tisto kar je domneval. Misli, da so v veliki večini vsi zadovoljni s takšnim načinom šolanja. Seveda so izjeme, ki pa bodo s časom spoznali, da je tako prav. Glavno kar je poudaril je medsebojna pomoč pri učenju. Slabši in boljši so složni in si pomagajo, sicer pa

imajo vse možnosti koristiti navzočnost učitelja, če je kaj neznanka. Očitno se jačajo delovne navade, saj opravljajo razna dela, ki jih prej niso. Tudi

Igor Pečnik

vmešni prosti čas je zelo posrečena stvar, tako je možno razvedrilo. Sicer pa je za učence vsestransko dobro poskrbljeno, tudi kar tiče hrane. Več se jih vključuje v razne izvenšolske dejavnosti, prej se niso mogli, ker je veliko vozačev. Igor je še posebno poudaril sklepanja prijateljstva, ker se sedaj veliko bolje medseboj poznajo. Sicer pa je vse odvisno od volje posameznika, če ne sodeluje, potem mu ni pomoči. Na sploh pa lahko trdim, je dejal Igor, da COŠ ni zahtevnejši od običajne šole.

Štefka Mavrič, učenka 7. razreda je doma s Florjana, ki je kar 6 km oddaljen. Če kombi ne more voziti je treba prehoditi kar uro dolgo pot. Doma je na kmetiji. V samem začetku so starši slabo sprejemali COŠ, ker so se bali, da od nas ne bodo mogli pričakovati pomoči pri domačem delu. Seveda to pozimi ni tako važno da prihajajo pozneje domov, poleti pa kljub temu še marsikaj postori-jo. Štefka meni, da se prav vsega ne more naučiti v šoli. Še vedno prebira knjige tudi doma, le seveda manj, kot prej. V množici učencev včasih ni miru za učenje, kajti nekateri pač nimajo razvit čut odgovornosti. Poleg tega se zahteva od boljših učencev vedno pomoč pa tudi učitelji pričakujejo večje znanje! Če torej noče nazadovati, mora prijeti za knjige tudi doma. Ko so pričeli s COŠ so vedeli le nekaj o tem, sedaj pa lahko trdijo, da je veliko dobrega na tem. Tako se tisti učenci, ki se prej niso učili sedaj morajo, to je seveda velik napredek,

Štefka Mavrič

zato najbrž ne izostajajo boljši uspehi. Delovne navade se krepijo tudi pri tistih, ki niso navajeni prijeti za delo, kar za kmečke otroke sploh ni težava. Šola je gotovo bolj življenjska in zagotavlja boljše tovarstvo med učenci.

Srečanje borcev XIV. divizije

Dne 5. februarja ob 11. uri bo tradicionalno srečanje borcev XIV. divizije v športni dvorani Golovec v Celju. Vabimo vse nekdane borce te divizije, da se srečanja udeležijo. Iz Mozirja bo udeležence odpeljal posebni avtobus. Prijave sprejema OOZZB — NOV Mozirje.

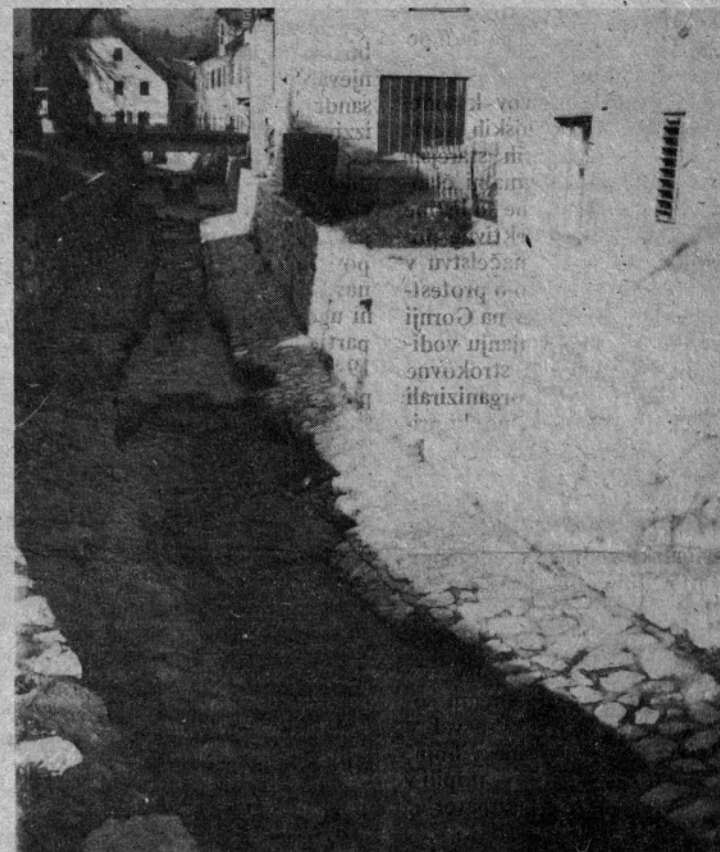
Obvestilo borcem!

Borce 1. in 2. pešadijske in 2. tankovske brigade, formirane v letih 1943 in 1944 v Kolomni v Sovjetski zvezi naprošamo, da sporoče svoje naslove, prav tako pa tudi naslove borcev, ki so jih poznali, pa so umrli. Ob praznovanju 40. obletnice formiranja brigad namreč pripravljamo skupno srečanje. Za kraj srečanja se še nismo odločili, zato vas naprošamo, da predlagate, kje naj bi se sešli. Ker nameravamo izdati bilten, nam posredujte čim več pisanega in slikovnega gradiva. Vse podatke pošljite na naslov PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA IZVEDBO SREČANJA BORCEV I. in II. PEŠADIJSKE IN II. TANKOVSKKE BRIGADE IZ SSSR, POŠTNO LEŽEČE 64000 KRANJ.

Lučki gasilci so uspeli

Da so gasilci v Lučah zelo prizadveni je znano. Ko so si zadali nalogo, da gredo v nakup cisterne, ki je na njihovem območju izrednega pomena, saj mnogo hiš nima zadostne vode v primeru požara, je le malokdo verjel, da bodo uspeli. Sedaj kaže, da bodo! Kmetje, oziroma krajani jih vsestransko podpirajo, tako so zbrali do konca decembra že preko 430 m3 lesa in 190.000 din. Seveda so to le okvirni podatki, ki pa že obetavno delujejo. Če bo še širša podpora, se bo gasilec v Lučah le uspelo dokopati do sodobne cisterne.

Za preprečevanje požarov so vsaj delno poskrbeli, ko so po kmetijah namestili ročne gasilne pripomočke, teh je sedaj 58. Poskrbeli pa so tudi za usposabljanje ljudi, ki takšne aparate imajo. Ti so polnjeni s prahom in so torej uporabni tudi za gašenje gorečih pogonskih sredstev.

Še vedno razdrta Tmava v Mozirju čaka popravila

Kegljali za pokal

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga je pripravila novoletni pokal za katerega so v Mozirju na kegljišču tekmovali. Pomerili so se moški in ženske posamično. Udeležba je bila dobra, saj je nastopilo kar 28 moških in 14 žensk. Prvostopni uvrščeni so dobili v obeh primerih diplome in pokale, ki so jih prejeli iz rok direktorja ZKZ Antona Vrhovnika. Kot smo že navajeni sta tudi tokrat vodila tekmovanje Martin Aubrecht in Viktor Kovač, seveda odlično!

Doseženi so bili tile uspehi: Moški — 1. Viktor Kovač, 2. Dušan Bast, 3. Viktor Kranjc. Pri ženskah pa je bila prva Vida Kranjc, druga Mojca Finkšt in tretja Romana Fužir.

Sindikarno kegljanje

OOS UPRAVE SO MOZIRJE je skupaj z Občinskim sindikalnim svetom organizirala dne 11. 12. 1982 na kegljišču v Mozirju občinsko sindikalno prvenstvo, na katerem je sodelovalo 10 moških in 4 ženske ekipe. Med posamezniki so bili najboljši: moški 1. Emil LENART (Turist) 2. Marko KRAMER (Kovinarstvo) in 3. Iztok BENETEK (MGA);

Ženske: 1. Mojca FINKŠT (Skupščina občine), 2. Romana STIGLIC (MGA) in 3. Benjamina CAJNER (Turist). Ekipno je pri moških zmagala ekipa TURIST pred ZDRUŽENJEM OBRTHNIKOV in KOVINARSTVOM, pri ženskah pa ekipa SO pred TURISTOM in MGA.

Planinci bodo praznovali

V okviru Planinske zveze Slovenije bodo letos proslavili 90 let organiziranega slovenskega planinstva. Poseben pripravljalni odbor pripravlja prireditve v republiškem merilu, društva, oziroma področne organizacije pa proslave v krajevnih merilih. Osrednja proslava bi bila ob otvoritvi doma na Kredarici. Pripravljajo zapis Iz zgodovine slovenskega planinstva, jubilejne značke, televizijske oddaje in še veliko tega je kar načrtujejo.

Ker gre tudi za 90 letnico Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva, ki je bila ustanovljena v Mozirju, bo seveda tudi v naši dolini planinsko živahno. Že sedaj

imajo nekaj točk sporeda! V maju bo teden planinstva, izdali bodo predgled delovanja društva od ustanovitve, odkrili spominsko ploščo na hiši ustanovitve, pripravili slavnostno akademijo, avgusta bodo odprli kočjo Pristava na Menini planini, če k temu dodamo še spominske značke in morda še kaj, bodo ustanovitev SPD res dostojno praznovali.

Prav Savinjska podružnica SPD je bila najhujše bitke z nemčursko planinsko družino iz Celja, ki je na vsak način hotela imeti v teh planinah svojo premoč. Gre torej za izredno narodno obrambno organizacijo tistih dni.

Kmalu zapis o delavskem gibanju

Občinski sindikalni svet Mozirje se je odločil izdati zapis o delavskem gibanju v naši dolini. Posebna komisija pri OK ZKS Mozirje je bila zadolžena za zbiranje gradiva in listin, ki bi iztrgalo pozabi dogodke iz bojev naših delavcev za svoje pravice.

Dosedanje nesporno ugotovljene resnice so v marsičem trpele in kažejo na veliko izkoriščanje lesnih delavcev, posebno v Zadrebški dolini, kjer je bilo mnogo tistih, ki so živeli izključno od dela v gozdu in na žagah ter od splavarjenja.

V dolini se je najprej pojavilo organizirano delavsko gibanje v okolici Ljubnega in Nazarj, šele potem so vzgledi pripeljali lesne delavce do združevanja v Zadrjetju. Tam je bil boj najbolj trd. Splavarska zadruga na Rečici ob/S je imela preko 400 članov — delavcev iz naše doline, posamezne „strokovne skupine lesnih delavcev“ pa tudi po 60 in več članov.

S pomočjo pozivov k sodelovanju preko Savinjskih novic so bili pri nekaterih starejših občanih odkriti originalni članski seznam, ohranjenost so listine o pogajanjih za kolektivne pogodbe pri srezkem načelstvu v Gornjem gradu, vemo o protestnem pohodu delavcev na Gornji grad, vemo o preganjanju voditeljev Jugoslovanske strokovne zveze (JSZ), ki so organizirali delavstvo, imamo listine, ki pričajo o prepovedi shajanja delavstva, znani so vpadi orožnikov na sestanke delavcev, znano pa je tudi izkoriščevalsko početje Plavičarske zadruge s sedežem v Radmirju, katere člani so bili delodajalci.

Dokazano je torej, da so tudi v naši dolini delavci bili organizirani boj proti razrednemu sovražniku in ta je odmeval v poznejšem osvobodilnem boju, saj so prav ti ljudje prvi stopili v vrste borcev proti okupatorju.

Predsednik KS Luče

Med novoizvoljenimi predsedniki svetov KS je tudi lučki šolski ravnatelj Franc Šulek. Prvič dela v krajevni samopravni, čeprav je že v kraju znan družbeni delavec.

Naš sogovornik Franc Šulek se dobro zaveda, kakšno odgovornost je s tem prevzel, zato računa na sodelovanje drugih članov sveta in komisij, ki so po njegovem mnenju dobro izbrani. Saj kažejo voljo do dela. Na dveh sejah, ki so jih doslej imeli se je to že pokazalo. Seveda pa je uspeh v veliki meri odvisen od sodelovanja z občinskimi dejavniki. Včasih je tega kar premalo in tako so v krajevnih skupnostih marsikdaj osamljeni. Vsaj počutijo se tako.

Svet mora delati po volji krajanov, zato mora imeti tudi z njimi dobro povezavo. To sodelovanje mora biti pristno in ne omejeno na ta ali drugi način. Krajanom morajo spoznati, da tudi njihova beseda kaj velja. Preko tega ne moremo, kajti mnogo zaupanja smo prav zato izgubili. Če bomo vsi skupaj došli, kako velike naloge ima krajevna samouprava, potem se ne bodo ljudje odmikali od nalog in sodelovanja. To zaupanje bi očvrstili, če bi kdaj pa kdaj sedli za isto mizo z najvidnejšimi predstavniki občine. Tako bi prišlo do neposrednega stika, ki je vedno poglavitnega pomena.

Luče nimajo delovnih organi-

Obseg in vsebinsko bogastvo zbranega gradiva je naša komisija vse bolj navajala k zamisli o izdaji lastne publikacije tembolj, ker je Občinski sindikalni svet to predlagal. Glede tega se je posebej sestal politični aktiv v občini, ki je soglasno podprl predlog sindikatov in imenoval 5-člansko komisijo, ki jo vodi predsednik SO Mozirje Lojze Plaznik. Ta komisija ima nalogo zagotoviti gnotna sredstva in odločiti o obsegu in tehničnih vprašanjih pri sami izdaji zapisa. Komisija se je odločila za naklado 4000 izvodov v velikosti formata A5 v broširani obliki. Obseg zapisa bi bil okrog 8 do 9 tiskarskih pol. Zaradi dokazne vloge tega zapisa bodo ponatisnjeni izvirni dokumenti o meznih gibanjih, o delovanju posameznih organizacijskih enot, dokumenti ukrepov oblasti in tudi slike iz delavske kulturne dejavnosti.

Komisija pa se zaveda, da bo treba pričujoči zapis dopolnjevati, saj ga njen avtor Aleksander VIDEČNIK smatra kot izziv za nadaljnje ugotavljanje vseh resnic in še neodkritih dogodkov predvsem v zvezi z vlogo posameznih članov partije, ki so živeli v dolini, bili pa povezani v organizacijah izven našega območja. Vsaj za sedaj ni ugotovljena dejavnost kakšne partijske celice pred letom 1941 v naši dolini. Domnevamo pa, da so posamezni člani ali pa simpatizerji partije delovali na tem območju.

Doslej je bil ta zapis predložen v oceno dr. Jožetu GORIČARJU, glavnemu tajniku SAZU, Milanu VENIŠNIKU, domačinu in borcu iz leta 1941, Vladu MIKLAVCU, domačinu, borcu od 1941, Stanetu KOVAČU, nekdanjemu strokovnemu tajniku JSZ in borcu od 1941 ter direktorju MRC prof. Emilu Lajhu.

VLADO MIKLAVC

Fran Šulek

janje načrtov tem težje, saj se sredstva za urejanje najnujnejših posegov kar težko dobijo. Tudi ureditveni načrti so cokla razvoja kraja. Te bi morali pospešiti. Skrbí jih tudi kmetijstvo, saj je veliko kmetij zapuščenih.

Tudi turizmu bi morali posvečati več pozornosti in to na vseh ravneh. Boriti se je treba proti izseljevanju mladih, saj je povprečna starost v KS 48 let, to pa ni ugodno. Tako naniza Franc Šulek nekatere svoje skrbi, ki bi poslej ne smele biti le njegove!

Poštari v Mozirju prevzemajo pošiljke

Na pošti

Po novoletnih praznikih so si pismoone poštari na sploh nekoliko oddahnili. Že površen obisk na katerikoli pošti pred prazniki je vzbujal občutek preobremenjenosti naših poštinskih delavcev. Tako je bilo tudi na pošti Mozirje, ki je največja v dolini, saj dela tu 12 ljudi. 4 pismoone skrbijo za dostavo na obsežnem območju krajevnih skupnosti Mozirje. Ostali pa delajo druga dela, kot denarni promet, brzojavi, poštna odprava in še kaj.

Namestnica upravnika mozirske pošte je Branka Žager, ki je vsaj delno prikazala napore pred minulimi prazniki. Delo v dveh izmenah omogoča krajnom koriščenje poštinskih uslug od 7.30 do 18. ure. V dostavo

Drobno gospodarstvo

V januarju je bil volilni zbor samostojnih obrtnikov in skupščina obrtnega združenja Mozirje. Obravnavali so žgoča vprašanja v razvoju drobnega gospodarstva in izvolili novo vodstvo združenja na čelu katerega ostane tudi v naprej Vili Marovt.

Iz njihovega poročila povzemamo bistvene točke. Sprejeli pa so tudi zelo zahteven načrt dela za leto 1983.

V slovenskem merilu je število obratovalnic v zadnjih desetih letih hitro naraščalo, prav tako število zaposlenih delavcev. Žal pa ugotavljamo, da trenutna situacija ne gre v to smer. Število obratovalnic se je od leta 1976—1980 povečalo letno za 1368, v letu 1981 pa le za 873. Zelo kritično pa lahko ocenjujemo zaposlovanje delavcev v letih 1976—1980, saj se je letno povečalo za 1770, v letu 1981 pa le za 265.

Podobna situacija je tudi v mozirski občini. V letu 1976—80 je povprečni porast na leto 36 obratovalnic, v letu 1981 pa samo 10. Prepričani smo, da ta pojav ni samo posledica trenutnih težav našega gospodarstva, saj nam izkušnje v svetu kažejo prav nasprotno. Večina industrijsko razvitih držav stimulira malo gospodarstvo kot eno od sredstev za odpravo recesije in krize. Stimuliranje drobnega gospodarstva ni v nasprotju s tehnološkim imperativom niti v nasprotju z ekonomskim razvojem, saj rešuje najpomembnejše socialne probleme nezaposlenosti.

Že dolgo je znano, da je malo gospodarstvo nujen pogoj za uspešen gospodarski razvoj, vendar se naš socialistični sistem zelo počasi prilagaja tem zahtevam. Ekonomska koncepcija razvoja temelji na tehnološko preživelih predpostavkah, saj pojmujejo velika podjetja kot osnovne, če ne kar edine

gre dnevno kakih 700 pošilk raznih vrst. Ta količina je redna, pred prazniki pa so raznosili kar po 1000 pošilk dnevno. K temu moramo dodati, da se je denarni promet zelo dvignil, ker delajo na pošti poleg poslovnih hranilnice tudi za druge banke. Vsi brzojavi, ki so oddani v dolini na katerikoli pošti gredo skozi Mozirje in od tod naprej. Telefonska centrala pa je za območje Nazarj, Mozirja, Rečice in dela Šmartnega ob Dreti. Odprema pošte je zahtevno delo in pred prazniki je bilo treba vsakodnevno odposlati preko 3000 pošilk. To je trajalo kakih 10 dni!

Ob tako napornem delu je treba priznati poštarjem, da niso kazali strankam nikoli svojih skrbi. Že kar smo nekoliko navajeni na prijaznost mozirskih poštinskih delavcev in ta ni bila v času največjega dela nič manjša, kot običajno.

nosilce razvoja. Čeprav izkušnje kažejo, da so majhne obrtne privatne delavnice mnogo bolj produktivne, kot pa družbene v isti proizvodnji. Če bi jih upoštevali in dopuščali njihovo večjo ekspanzijo, bi to vneslo v naše gospodarstvo večjo konkurenčnost.

Mislimo, da je eden temeljnih vzrokov, da naše delovne organizacije prenašajo svojo nizko produktivnost v cene, ker ni konkurence. Seveda pa je naša ekonomska politika vedno štiti la tudi povprečnost in podpovprečnost.

Zadnje čase namreč ugotavljamo, da je malo gospodarstvo nujno, da je njegova odsotnost pomemben zaviralni dejavnik za uspešnejši ekonomski razvoj. Priznanje tega dejstva pa je pravzaprav šele izhodišče za razvoj drobnega gospodarstva.

Ob vsem tem bomo naleteli na nešteto problemov političnih, vrednostnih predpostavk, predvsem pa ideoloških. Gre za to, da malo gospodarstvo v družbenem sektorju nikjer na svetu ni bilo učinkovito in, da ni upanja, da bi postalo. Razvijati ga je možno v glavnem v okviru zasebnega sektorja, na osnovi zasebne iniciative, izrazi te usmeritve varčevanja, sistema zaupanja in stimulirane davčne politike. Davčna politika pa ne bi smela obdavčevati dohodka investiranega v sredstva za proizvodnjo. Drobno gospodarstvo je zelo občutljivo gospodarsko tkivo, še večji problem je v tem, da se sami in zgolj samo na osnovi lastne iniciative ne moremo uspešno razvijati, temveč morajo biti dani določeni ekonomski in sistemski pogoji za njegov uspešen razvoj, to se pravi, da ga moramo stimulirati ekonomsko in politično, skratka veliko več vlagati vanj.

Iz navedenega sledi, da je naša glavna naloga v letu 1983 povečanje in utrditev drobnega gospodarstva v naši občini.

Jelovškove freske v Nazarjah

Avust Stegenšek piše v svoji knjigi Dekanija Gornjegrajska med drugim tudi, da so leta 1772 povabili slavnega slikarja Franca Jelovška iz Ljubljane, da bi poslikal loretsko kapelico, ki je sestavni del nazarske frančiškanske cerkve. Baje je to delo opravil za 150 goldinarjev. Pisec ne pozabi pristaviti, da so te slike hvalili kot „elegantne“. Hkrati naveda, da so morali zaradi poškodb te vredne slike nadomestiti leta 1886. To delo je opravil italijanski slikar Tomaž Frantoni. Zadnjo kapelično steno pa je leta 1896 poslikal Ivan Bradaka. Vseskozi smo lahko torej domnevali, da so Jelovškove freske v celoti nadomeščene z manjvrednimi. Ob tokratni obnovi samostana so ugotovili, da je nekaj Jelovškove umetnosti vendarle še ohranjene. To

je seveda zelo zanimivo zaradi znamenitosti del tega velikega slovenskega slikarja.

Druga posebnost nazarske cerkve pa je Frančiškov oltar. Če uporabimo spet podatke Stegenška, potem je z deli na tem oltarju znameniti ljubljanski kamnosek Robba tolikanj odlašal, da je moral delo nadaljevati drugi umetnik. Ljubljanski mestni svet je namreč naročil prav takrat pri Robbi javni vodnjak (znamenitost pred starim rotovžem v Ljubljani), ki je imel prednost, zato Robba naročenega dela v Nazarjah ni opravil do konca. Mi smo ostali tako brez večjega dela tega svetovno znanega umetnika. Kot rečeno je Robba izdelal le podstavek in oltarno mizo omenjenega oltarja.

A. VIDEČNIK

Dragocenosti na Ljubnem

Na drugem mestu pišemo o pomembnosti ohranjanja naše preteklosti. Tokrat pa bomo opisali vsaj malce neutrudno delo pokojnega Franca Šerbela z Ljubnega, da bi ohranil naslednjim rodovom del preteklosti.

Franc Šerbela se je najprej izučil ključavničarske obrti, pozneje pa je delal v knjigovodstvu nekdanjega gradbenega podjetja na Ljubnem. Bil je znan po tem, da je rad sodeloval v raznih društvih. Manj znano pa je bilo njegovo veliko delo, ki ga je tiho opravljal doma, ko je skrbno zbiral gradivo za nekakšno kroniko kraja in okolice. Zbral je dragocene slike, ki ponazarjajo razne znane in manj znane dogodke. Mnogo še neobjavljenih slik je tudi iz časa vojne, posebno pa z Ljubnega po obeh napadih na kraj. Izredno vrednost pa imajo fotografije drvarjev, raznih gozdnih del, življenja gozdnih delavcev in raznih ljudskih običajev. Skratka zbral je na stotine slik, jih lepo uredil in poskrbel za ustrezne podpise. Tako je mogoče iz te zakladnice najti marsikaj iz preteklosti na Ljub-

nem. Kot nekdanji borec NOV je seveda posebno skrbno urejal razne dokumentarne posnetke od prvih Nemcev v kraju do njihovega poraza.

Zanimivo je, da se je temu delu posvetil človek, ki niti ni imel poklica, ki bi mu to delo narekoval, niti morda gmotnih nagibov. Če listamo po njegovih

Fran Šerbela

zapisih kaj lahko občutimo njegovo veliko pripadnost svojem kraju!

A. V.

Krajanom Bočne in Šmartnega

Zamenjave osebnih izkaznic bodo 1. februarja 1983 od 8. do 17. ure v Zadrženem domu v Bočni. Prinesite s seboj slike in staro osebno izkaznico.

Obisk pri miličnikih

Janez Želj

Mnogokrat se kdo sprašuje kako priklicati miličnike, ko jih nujno potrebuje. Občani se premalo poznajo delo naših čuvarjev reda, zato smo obiskali dežurnega miličnika postaje Mozirje in se z njim pogovarjali o njegovem delu.

V službi je bil mladi miličnik prvega razreda Janez Želj, ki je pravkar preko radijskih zvez dajal napotke patrulji milice na terenu. Komaj je odločil, že je zvonil telefon, kar nekoliko težko si je vzel čas za odgovore na naša vprašanja.

Janez Želj je povedal, da traja njegova služba za dežurno mizo od 9. do 19. ure nepretrgoma. Seveda je bilo vprašanje o potrebi njegove navzočnosti za govorilnim pultom odveč, saj smo sami lahko ugotovili kako malo predaha je za dežurnega.

Zakaj je dežurni miličnik lahko dosegljiv preko dveh telefonskih števil ni treba posebej poudarjati. Če rabi občan pomoč kliče torej ali številko 92, ali pa 831 922 in dobil bo zvezo z dežurno službo milice v Mozirju. Zakaj se zatekajo ljudje k dežurnemu miličniku? Kadar kje gori, posreduje hitro ukrepanje gasilcev milice, če je nesreča na cesti poskrbi miličnik za zdravnika, ali prevoz z rešilcem, če je to potrebno. Na kraj sam pa pošlje najbližjo miličniško patruljo. Če je nujno, poskrbi za preusmeritev prometa. Skratka skozi njegove „roke“ gredo vsa opravila v takem primeru. Včasih se občani zanimajo za stvari, ki se ne tičejo milice, takrat skuša miličnik svetovati.

Med kratkim predahom je Janez Želj poudaril dobro sodelovanje z našimi občani. Izjema so le včasih vlnjeni ljudje, ki pozabljajo na meje dostojnosti. Posebno pa so bili miličniki veseli, da letos med novoletnim praznovanjem ni bilo izgrediv, so imeli sicer primer smrti zaradi podhladitve, gorsko nesrečo in samomor. Vendar pa je sicer bilo po dolini dobro razpoloženje brez kakršnihkoli slabih posledic. Verjetno je že daleč za nami čas, ko so ljudje gledali v organih varnosti predstavnike prisile, danes so vsebolj zato, da pomagajo!

MLADI PIŠEJO**Reorganizacija OO ZSMS Rečica ob Savinji**

Krajevna skupnost Rečica ob Savinji zajema v občini Mozirje precej velik prostor. Razen trga Rečica prostor pokrivajo večje in manjše vasi ter zaselki.

Oddaljenost od trga, kjer ima naša mladinska organizacija prostor za svoje sestanke in kjer deluje 11-člansko predsedstvo, ne daje možnosti za resnejše in bolj poglobljeno sodelovanje mladincev celotne krajevne skupnosti. Mladi na vasi so ostali nekoliko ob strani. Niso na tekočem o načrtih, težnjah in delu svojih tovarišev. Obveščanje in informiranje je oteženo ter dokaj neuspešno. Odločili smo se za korenito spremembo in menimo, da je bila naša odločitev pravilna.

Po daljši razpravi je mladinska organizacija sprejela sklep, da na območju naše krajevne skupnosti ustanovimo pet mladinskih aktivov, ki naj bi delovali vsak zase, pa vendar povezani v skupno in enotno Mladinsko organizacijo na območju krajevne skupnosti. Teh pet aktivov

smo razdelili takole: Grušovlje, Šentjanž in Homec; Nizka, Varpolje; Zg. in Sp. Pobrežje ter Trnove; Poljane in Dol-Suha; Prihova, Sp. Rečica in trg Rečica pa skupaj.

Menili smo, da bo takšna rešitev pripomogla ugotovitvi, koliko je v naši KS mladincev obojega spola, hkrati pa tudi strukturo let-teh; koliko od njih je delavcev, kmetov, dijakov. V mladinskih aktivih naj bi bili zastopani eni in drugi, kajti le tako bi bil zagotovljen uspeh, pa naj bi načrtovali delovne akcije (urejanje objektov, popravilo vaških cest, poti in podobno) ali pa razvedrilne, kot je danes že tradicionalna Vaška olimpijada, športna tekmovanja, kvizi znanja, proslave ob drž. praznikih in podobno.

Spoznavanje med seboj, povezovanje, skupno delo in uspehi pa bi nam bili tudi zagotovilo, da bomo vse težave, s katerimi se srečujemo lažje, hitreje in uspešneje reševali.

IRENA KAŠUBA

V OO ZSMS Nova Štifta nismo zadovoljni

Prvo bi napisal nekaj misli, kako si morala biti organizirana mladinska dejavnost v celi naši občini in v posameznih osnovnih organizacijah. OO ZSMS ima namen, da vključuje vse mladince v svoje vrste, da tu mladinci opravljajo svoje dejavnosti in interese in da se v teh vrstah organizirajo na eni izmed mnogih področij. Dejavnost mladine pa je največ odvisna od njenega vodstva. Zato menim, da bi morali že prej ureden sprejem pionijske med mladince, organizirati predhodna nanjša informiranja o dejavnosti OO ZSM. To bi lahko bila velika spodbuda za bodoče mladince, istočasno pa predvsem naloga za najvišji vrh v občinski konferenci. vključujem s trditvijo da je aktivnost v vseh OO, na vseh nivojih dvisna od interesov vodstva OO.

Zato tudi mladinci iz Nove Štifta nismo zadovoljni s sodelovanjem z občinskim vrhom. Občinska konferenca je dolžna, da s pobudami in apotki usmerja mladinske organizacije v vseh krajih. Vendar opažamo, da je tega sodelovanja zelo malo. Vsi smo, da če že imamo neko vodstvo, tudi vemo, da bomo od tega odstva dobili napotke za delovanje in ko bomo, neko delo izvršili, bomo a to delo tudi stimulirani. Seveda si nora vsaka OO tudi sama zastavlja aloge, toda tudi pri teh nalogah bi morali biti po izvršitvi bolje stimulirani.

Sedaj bi navedel samo nekaj podatkov o dejavnosti OO ZSM Nova štifta, ki je ena od manjših organizacij po številu v mozirski občini.endar pa menim, da je po aktivnosti ena najbolj delovnih. Naša OO edno sodeluje pri organiziranju roslav ali različnih prireditvev. Naadno sodelujemo z različnimi recitacijami ali pomagamo pri tehnični zvedbi prireditve. Tu vedno sodelujemo z osnovno šolo, krajevno skup-

nostjo, gasilskim ali prosvetnim društvom. Organizirali smo tudi dve prireditvi „Spoznavajmo svet in domovino“, ki sta zelo popestrili dva sobotna večera. To lahko trdim tudi zato, ker je bila obakrat dvorana nabito polna. Ne glede na rezultat pa so bili naši krajanji zadovoljni, da so imeli nekaj zabave in tudi kulturnega izobraževanja.

Lahko omenim tudi dva kviza, ki jih je organizirala naša OO. Eden je bil o poznavanju novostifne zgodovine, eden pa je bil bolj zabavna „žanra“. Poznavanje starih kmečkih del. Tudi tu je bila dvorana polna. Vselej so sodelovale ekipe osnovne šole, gasilskega društva, krajevne skupnosti in naše osnovne organizacije.

Zato lahko na koncu napišemo, da je naša aktivnost na dokaj veliki ravni, vendar do sedaj nismo dobili še nobenega priznanja s strani občinske konference. Menim, da bi se naša aktivnost še povečala, če bi videli, da so za naše delo zainteresirani tudi na občinski konferenci. Mi pa bomo seveda svoje delo nadaljevali po svojih močeh.

MARJAN VERŠNIK

PRIPIS COP - a

Menimo, da avtor dopisa tov. VERŠNIK Marjan, podpredsednik OO ZSMS Nova Štifta ni dovolj seznanjen z delom OK in aktivnostjo za boljše povezavo OO ZSMS z OK ZSMS Mozirje.

OK ZSMS Mozirje priznava delo OO ZSMS Nova Štifta kot dobro, predvsem s stališča dobre povezanosti z organi v KS, medtem ko pa smatra, da je za slabo povezanost krivda samo na strani OO ZSMS in njenih delegatov v organih OK. V delo organov pri OK ZSMS je OO ZSMS Nova Štifta vključila premalo mladincev, pa še ti se skupnih dogovorov ne udeležujejo, zato predlagam mladim v Novi Štifti skupen pogovor, kjer se bomo o navedenih problemih pogovorili in poskušali ugotovljene pomanjkljivosti odpraviti.

VALERIJA EDE
4. r. osnovne šole
Ljubno ob Savinji

Predsednik SO Lojze Plaznik med otroci

Mladi pri predsedniku občine Mozirje

Že vrsto let se praznuje Dan oboroženih sil slovesno in vsestransko. Tudi letos je bilo tako. Pripravili so svečano akademijo na kateri so podelili priznanja rezervnim vojaškim starešinam in zaslužnim občanom, sporočili pa so tudi napredovanja v oboroženih silah.

Naši mladi v šolah pa vsako leto pišejo spise o obrambnih pripravah, najboljši se potem nagradijo in preberejo na sprejemu, ki ga predsednik SO Mozirje pripravi za delegacije šolskih otrok na občini. Izbor opravijo na šolah samih. Letos so najboljše spise napisali tile učenci: Mojca Slapnik in Boris Cajner iz COŠ Gornji grad, Jordana Selišnik in Marija Kumprej iz OŠ Luče, Tatjana Petrovič in Gorazd Venek iz OŠ Mozirje ter Dominik Trbovšek in Zofka Kaker z Ljubnega. Objavljamo prispevek iz COŠ Gornji grad (Mojca Slapnik).

OBRAMBNI DAN NA NAŠI ŠOLI

V okviru akcije NNNP smo imeli na naši šoli tudi obrambni dan, ki je potekal tokrat malo drugače.

Namen tega obrambnega dne je bil poskus pouka v vojnih razmerah. Dodeljena sem bila v skupino, ki smo jo sestavljali učenci vseh razredov osnovne šole, ki stanujemo v Rovtu in na desnem bregu reke Drete v Šmartnem ob Dreti.

V košu odprtina

Stari ata mi je pripovedoval. Dvanajstletni Marko je ostal sam z bolno materjo. Njegov oče je padel v partizanih. Mati je jokala in tarnala, kako se bosta sedaj preživljala, ko sta ostala sama. Tedaj se je Marko odločil in dejal materi: „Ne joči, vse bo še dobro. Šel bom v gozd, nabral drva in jih prodal. Za tako zaslužen denar bova kupila krompir in zelje ter se tako izvlekla iz težav.“ Rečeno, storjeno. Marko je stekel k stricu Tomažu, ga poprosil za koš in sekiro ter odšel v gozd. Ko je odsekal prvo suho bukovo vejo, ga iznenadi prijazen mlad mož in mu pomaga pripravi drva. Rekel je, da je partizan in pohvalil Marka, da tako lepo skrbi za bolno mater. Naročil mu je naj vsak dan pride po

drva. In tako je tudi bilo. Marko je nosil v mesto prodajati drva in vsak dan zaslužil nekaj denarja, in ne da bi vedel, nosil je tudi partizansko pošto. V spodnjem delu koša je namreč stric Tomaž izvrtal majhno luknjico, v katero je vsak dan vtaknil sporočilo za partizane. Seveda je odprtino vedno zamašil z zamaškom in tako tudi Marko dolgo ni vedel, da je v resnici partizanski kurir.

Ko ga je nekega dne ustavila nemška patrolja, so Marka vsega pregledali, ga oklofutali in pognali naprej, niso pa našli sporočila za partizane.

ROMAN ES
4. r. OŠ Mozirje**Mladi iz OO ZSMS „Trnava“**

No, delo nam gre kar dobro „od rok“. Program, ki smo ga v začetku sprejeli je do sedaj dosledno izpolnjen in lahko rečemo – še dopolnjen.

Pred dvema mesecema in pol smo pridno „kožuhali“, saj veste kako to gre, kajne? To je bilo veselo. Zbrali smo se menda prav vsi mladi iz naše organizacije, tako da sta se gospodar in gospodinja že prestrašila, da bo skedenj pretesen, kajti vedeti morate, da je bil že poln koruze. Delo je steklo in šlo je res kot namazano. Ob veselem razpoloženju (vsaj veste tisto o „črni koruzi“) in ob glasbi se nismo zavedeli, kako je tekla čas in ne, kako se je kup manjšal. Okrog polnoči pa smo napravili „likof“ (samo bil je res pravi, ker smo „kožuhali“ vso koruzo). Pa mislite, da smo bili utrjeni? ! Kje pa. Potem se je šele začelo „ta luštino“, kot pravijo naše mame in stare mame pa seveda tudi očetje in

stari očetje. To se je plesalo kot včasih, ko so se mladi zbirali takole po hišah.

Tudi pri posaditvi dreves (v spomin tov. Tita) v Savinjskem gaju, so bili naši fantje pridni. Pred kratkim pa smo „ubili“ dve muhi na en mah, kot se temu reče. Sodelovali smo na proslavi ob prazniku republike in še „kmečki likof“ smo imeli v tem času. Ni bilo malo dela. Starejši so skomigali, da vsega ne bomo zmogli, o, pa nam je uspelo in to zelo dobro. Tudi mali cibicani so bili na ta dan svečano sprejeti v pionirje in tudi njihovim mamicam in tov. učiteljem smo pomagali. Udeležili smo se kviza ob 650 letnici Trga Mozirja in se dobro odrezali, saj smo bili kar na vrhu.

Novo leto smo pričakali vsi skupaj, si želeli srečo in zdravje, ter si naložili nove cilje in želje. Uspelo nam bo, ker nam mora uspeti.

MARIJA BREZOVNIK

Mladi kulturniki

Dolgo časa smo mladi poslušali, kako da se nazarski kulturi slabo piše. Da, včasih so bili tu kar se tega tiče zlati časi, prirejali so komedije, tragedije itd., sedaj pa nič. In tako smo se nekako sprijaznili s tem, da so bili naši recitali s katerimi smo sodelovali na proslavah za marsikoga prej nujno zlo, kot pa kaj drugega in da z izgovori o prostorskih problemih, neustreznih kadrih... ne bomo daleč prišli. Na to, da smo še zlasti v tistih časih, ko smo bili brez kulturnega doma in ko je prosvetno društvo mirno spalo, v večini primerov smo bili sami pobudniki in nosilci proslav, na kar pa so mnogi zlahka pozabili. Že v teh časih se je počasi oblikovalo tisto glavno jedro dramske skupine, ki deluje še danes. V tem času smo se srečevali s številnimi problemi, tudi znotraj skupine, od neresnosti posameznikov, ki so skupino seveda kaj kmalu zapustili, s finančnimi problemi in ne nazadnje smo si večkrat močno želeli v režiji kakšnega strokovno bolj podkovanega človeka, ki bi nas vsaj malo popeljal preko nje našega čistega amaterizma.

Skupina se še vedno ukvarja predvsem s pripravo recitalov, ki

pa so od suhoparnih recitalov (kot jih radi poimenujemo) prešli v glasbene, v zadnjem času vse več spremljanih z živo glasbo. Imamo pa to srečo, da je v skupini nekaj dobrih glasbenikov in pevcev. Oživljanje in ohranjanje slovenske narodne pesmi je bil v zadnjem času eden glavnih ciljev naše skupine. Tako smo se že dvakrat uvrstili na regijsko „Našo besedo“, kjer so bila naša prizadevanja pohvaljena ravno zaradi tega. V mesecu decembru smo se predstavili z igro JEANA VARIOTA Vzorni soprog, s katero bomo sodelovali na prireditvah v okviru kulturnega tedna in občinski naši besedi.

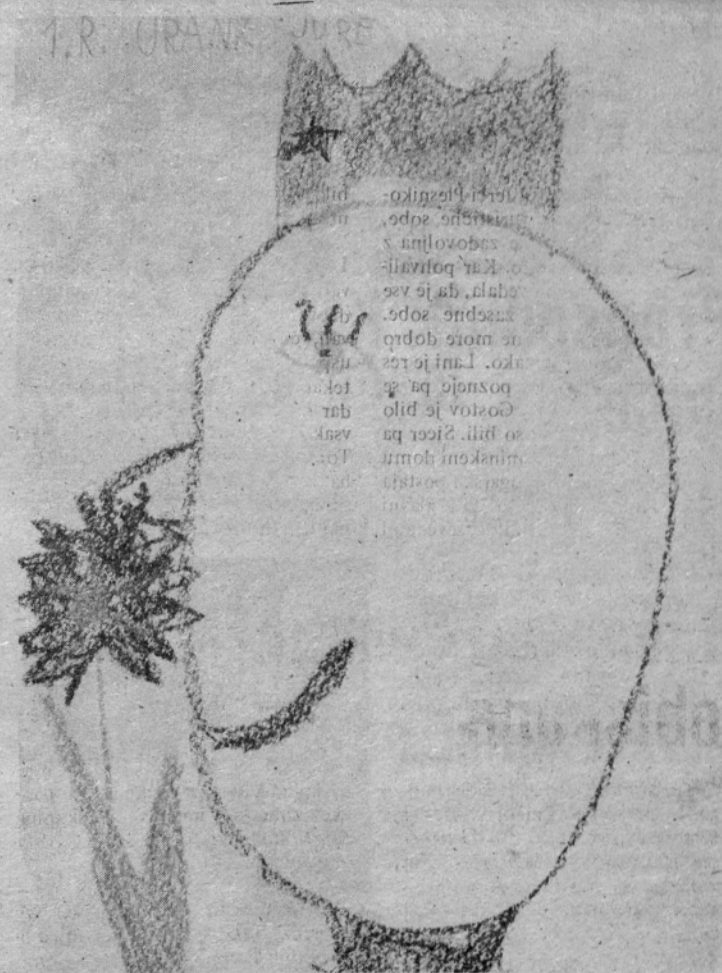
Na koncu naj poudarimo, da skupino oblikuje veliko prijateljstvo, ki povezuje njene člane in zato upamo, da bo še dolgo ostalo tako, da bomo pridobili še kakšnega novega člana, ter da bo kvaliteta dela rastla, tako da bomo še večkrat napolnili dvorane našega lepega kulturnega doma. Vsekakor gre naša velika zahvala prosvetnemu društvu, ki nam omogoča naše delovanje in ne nazadnje tistim, ki zvesto spremljajo vse naše predstave.

SABINA SUŠNIK

Ogledali smo si tovarne v domačem kraju

Učenci 3. razreda OŠ Nazarje smo se učili o domačem kraju. Pogovarjali smo se o industriji. Tu imamo tovarne GORENJE - GLIN, GORENJE - MGA in Elcroj. Organizirali smo ekskurzijo in si te tovarne tudi ogledali. Najbolj pa se mi je vtisnila v spomin tovarna GORENJE - GLIN, kjer sta poleg drugih delavcev zaposlena tudi moja starša. Najprej nas je tov. Britovšek popeljal v prostore, kjer se pripravljajo oplemenitene iverne plošče za izvoz. Videli smo tudi najboljše stroje, ki

jih premore Jugoslavija. Nato nas je peljal do TOZD Stavbeno pohištvo. Tam nas je drug tovaris popeljal v te prostore. Videli smo mnogo strojev. Med stroji pa je bila tudi posebna kad, v kateri barvajo stavbno pohištvo. Ob slovesu so nam delavci podarili prospektete svojih tovarn. Srečna sem, da ima ravno moj domači kraj toliko tovarn, in da je v Savinjski dolini največ ljudi zaposlenih v teh tovarnah.

VESNA TLAKER
OŠ Nazarje

Jure Urank iz 1. razreda šole Nazarje je narisal novo sprejetega pionirja

GRENKA ROŽA

Bujno rasteš, zeleniš,
sredi leta zacvetiš;
širna polja ob Savinji
vedno znova bogatiš.

Že stoletja rožo grenko
kmet savinjski je gojil,
dolge vrste teh nasadov
s svojim znojem prepajil.

Ko kobule so dorasle,
zadišal je zlati prah,
kmet najel je obiralce,
da so prišli rožo brat.

Obiralci — stari, mladi
spretnih prstov in dlani,
vneto polnili so škafe,
vse od jutra do noči.

Zdaj med hmeljskimi nasadi
petja ni, ni smeha več,
rožo grenko stroj obira,
pridne roke so odveč.

Roža grenka pa še cvete,
hmelj se vzpenja, še diši,
dragoceni dinar daje,
širšo družbo bogati.

Štefka Petek

Jobarska razstava

Vsako leto pride na našo šolo tovarišica, ki nas seznani z užitnimi in hrupnimi gobami. Ko smo tisto jutro prišli v šolo, smo s seboj prinesli ošare. Potem smo šli malicat. Po malici smo morali v razred, kjer nam je ošarica, ki je prišla k nam, veliko povedala o različnih vrstah gob. Potem no odšli ven. Zmenili smo se, da bomo odšli na Grbučo. Ko smo bili blizu rbuče, smo že tam našli nekaj gob. V košare smo morali dati praprot. Odšli so v gozd. Tam smo nabirali razne gobe. Ko smo nabrali kakšnih pet ali šest gob, smo jih nesli tovarišici. Ona jih je vzela in jih razporedila v košare. ajprej jih je dajala v največje košare, potem pa tudi v majhne. Ko smo zbrali polne košare gob, smo se vrnili v šolo. Nabrali smo okrog sto vrst zličnih gob. V biološki učilnici smo pripravili razstavo gob, katero smo si slednji dan ogledali učenci cele šole. Naslednji dan so si razstavo lahko gledali tudi drugi obiskovalci. Razstava je bila poučna, saj nas je seznaniila z žitnimi in tudi s strupenimi gobami na našem področju.

Poti našega turizma — Poti našega turizma Poti našega turizma — Poti našega turizma

Na zgornji postaji gondolske žičnice na Golteh

Kaj menijo gostje

Pri vlečnici v Logarski dolini smo naleteli na dve mladi družini. Ni bilo kaj prida smučanja, saj je snega primanjkovalo. Vendar je bil lep sončen dan, ki je sam na sebi poudarjal lepoto krajine.

Drago Rupčić in njegova žena Marija sta prijazno odgovorila na naše vprašanje kako se počutijo v naši dolini. Povedala sta, da že peto leto prihajata tudi po dvakrat na leto v Luče. Tam stanujeta v zasebni sobi, ki je izredno lepo opremljena in tudi sicer lepa. Hranita se pri Emi Selišnik, tudi tam sta zadovoljna s postrežbo. Letos sta pripeljala s seboj prijateljsko družino, ki se

prav tako dobro počuti. Po njihovih besedah ni nikjer dolg čas, kjer je lepa krajina. Miru pa so potrebni, saj so doma iz Pule, tam pa je kar hrupno.

Drago Rupčić je še dejal, da je čudno zakaj v Puli tako malo vedo o lepotah naše doline. Sploh ni nobene propagande. Če bi bila, bi po njegovem bilo mnogo ljudi iz Pule pri nas.

Okolica Luč nudi lepe izlete, pa tudi sicer je lepo kamor koli gredo. Gostje iz Pule so še povedali, da sedaj kar sami opravljajo propagando za našo dolino, počasi gre, vendar pa veliko pomeni, če gre od ust do ust.

V Turistu uspešni

Znano je, da so imeli v kolektivu gostinskega podjetja Turist velike težave. Zato je razveseljivo, da so se z lastnimi močmi in iskanjem notranjih rezerv spet opomogli.

Direktor Ivan Sivec meni, da se gostinstvu vendarle obetajo boljši časi. Sploh je za turizem več posluha, kot doslej. Sami gostinci si bodo prizadevali za boljšo ponudbo, obsežnejše naloge pa bomo morali reševati širše. Povezovanje je obetavno le v sami občini, saj so vsi dosedanja zunanji dejavniki sicer pokazali dobro voljo, vendar pa ni prišlo do globljih kakovostnih sprememb.

Turist je leto 1982 dobro zaključil. Kljub sorazmerno nizkim osebnim dohodkom so v kolektivu varčno ravnali in se zavestno odrekli v dobro skupnih nalog.

Ko smo v občini pričakovali od sodelovanja s SOZD Merx možnosti naložb v turizem so bili ugodnejši časi. Sedaj se Merx na veliko ukvarja s prekrbo in je v tej dejavnosti polno obremenjen. Zato tudi s te strani ni pričakovati kakšnih večjih gmotnih posegov.

V Logarski dolini je veliko odprtih vprašanj. Na ta so že večkrat opozorili krajanji sami.

Dobro je, da so prebivalci dali pobudo za razreševanje perečega vprašanja napredka turizma v solčavskem predelu. Vlečnica v Logarski dolini lahko veliko pomeni za razvoj zimskega turizma. Žal pa so pogledi razvoja različni, saj je tam preveč raznih upravljalcev z zmogljivostmi, ki so seveda še pičle. Tako seveda ne more biti enotnega razvoja! Vlečnica je stekla, žal pa v decembru ni bilo dovolj snega. Seveda bo potrebno še marsikaj postoriti, da bo prostor služil tudi poleti svojemu namenu. Vse to bo mogoče le iz združenih sredstev. Pogoj je torej v poenotenju načrtov za razvoj turizma v KS Solčava.

Glede Golt je menil Ivan Sivec, da so pomembno središče turizma v dolini in so njegov sestavni del. Tako jih je treba gledati! Zaenkrat Turist nima utemeljenih možnosti, da bi za ta center kaj več storil. Zavedajo pa se, da je treba Golte oživljati na vse mogoče načine. Naša občina pač nima možnosti, da bi sama kaj več storila za Golte, vendar pa moramo poskrbeti, da bodo vključene v vsako našo turistično ponudbo, ki bo v dolini prisotna.

Prostor sodobne jedilnice na turistični kmetiji Govc v Robanovem kotu

Kmečki turizem

Direktor naše zadrage Anton Vrhovnik je menil, da bo treba poskrbeti letos za skupni prospekt naše turistične ponudbe. To bo najboljša v okviru Občinske turistične zveze, ki lahko poveže vse dejavnike te veje gospodarstva. Kajti to je stvar in skrb vseh, ki se v dolini ukvarjajo s turizmom. Izgledi so, da bo pri tem sodeloval tudi Kompas iz Ljubljane. Sedanjemu neurejenemu stanju v marsičem botruje podjetniška miselnost posameznih upravljalcev turističnih zmogljivosti v dolini. Je pa očitno pomanjkanje skupnega jezika in seveda skupnega načrtovanja razvoja. Seveda spada k urejenosti trga tudi

skupna recepcija, o njej je bilo že veliko govora, sedaj je pričakovati, da bomo stvar uredili. S sezono preteklega leta smo bili na turističnih kmetijah zadovoljni. Beležili smo 6373 nočitev, kar pa je glede na razpoložljive možnosti seveda še premalo. Čeprav gre za „sezonski“ turizem pa je izkoriščanje zmogljivosti bilo le 30 dni na posteljo, gospodarno pa bi bilo 90 dni. Zanimanje za letovanje na kmetijah raste, le ponudbo je treba vskladiti in nuditi gostom zanimivosti in lepote doline kot celote, saj ne moremo pričakovati, da bo vsakdo zadovoljen z dobro posteljo in ustrežno prehrano.

Mozirski pustni delavci na sestanku

Že dolga desetletja razveseljujejo mozirsko okolico in seveda sam kraj vrli pustnjaki. Kot vse kaže se tudi letos dolgoletnim navadam ne bodo odrekli, saj so sklicali svoj „upravni odbor“, na katerem so se dogovorili o poteku letošnjih pustnih prireditev v Mozirju.

Pričakovati je, da nas bodo spet razveselili s svojimi duhovitimi domisljicami. Seveda pa jim je treba tudi pomagati kar se da, saj priprave in same prireditve zahtevajo veliko dela in tudi denarja.

Na Golteh

Čigave so Golte?

Včasih se vsiljuje to vprašanje, kajti toliko je barantanja za ta prekrasen turističen kotiček, da je upravičen dvom v dober konec, ali pa začetek obetavnega poslovanja.

Veliko tega je bilo napisane, še več je bilo besed in sedaj ko bi vsemu morala končno slediti dejanja še vedno ni prave volje tam kjer bi morala biti. Mnogi takšni ali drugačni poskusi, da bi Golte ozdravili so bili brezuspešni, saj je manjkalo skupnega jezika in še bolj skupnih dejanj. Jasno je, da Golte že od samega začetka niso bile le mozirske, pa tudi ne velenjske ali celjske, pač pa nas vseh, se pravi celega celjskega območja. Vse to je treba napisati, ker se še vedno dogaja, da z Goltmi ne vemo kaj početi, oziroma, da se marsikdo, ki bi moral vleči na vrvi pomoči in dobre volje, raje izogne naporom in čaka na boljše čase.

Kakorkoli že, sedaj je na Golteh živo, čeprav ni kaj prida snega. Lepote krajine so očarljive, pa bilo pozimi ali polleti. Hotel je bil ob našem obisku domala poln z gosti iz drugih republik. Tudi kočja je bila lepo zasedena. Že prvi pogled v hotelsko poslopje opozori poznavalca na razne izboljšave, ki ugodno delujejo. Tudi ne nazadnje lepo pogrnjene mize v jedilnici samopostrežnega dela restavracije! Nekam prijazno deluje vse skupaj, je nekaj, kar privlači.

Pravijo, da je prvi vtis najboljši in res to velja tudi za sedanje razmere na Golteh. Vodja poslovne enote gostinstvo Stane Podsedensšek nam je prijazno pojasnil nekatere težave s katerimi se še srečujejo. Vse imajo nekako skupen imenovalec, na upravi delovne organizacije nimajo zaupanja v uspeh centra na Golteh. To je mogoče razbrati iz mnogih ukrepov in odnosov. Del kolektiva, ki sedaj pridno dela in se trudi, da bi Golttem pridobili spet dobro poslovno mesto med podobnimi podjetji je le začasno zaposlenih. Se pravi do 31.

marca 1983. To samo pove kaj nameravajo odgovorni z Goltmi. Strežno osebje ni najboljša, čeprav bi lahko dobili dobre delavce gostince. Kuhinja je dobro in strokovno vodena, kar so potrdili gostje sedaj in v najdaljši noči leta, ko jih je bilo dovolj iz vseh krajev doline in izven nje. Tudi organizacijsko je marsikaj vprašljivo. Verjetno bi se dalo veliko bolje urediti, če bi bila volja in če bi hoteli centru zagotoviti razvoj in obstoj. Dve TOZD iste delovne organizacije delujeta na Golteh, vprašamo se, če to ni morda le predrago? Verjetno je tako prav, vendar tudi tu se poraja dvom, kajti interesi se včasih križajo. Sicer pa je k temu treba dodati tudi dejstvo, da so Golte delček ponudbe turizma Gornje Savinjske doline in da bi se kot take dobro dopolnjevale v skupni turistični ponudbi. Saj končno kmečki turizem ni nič drugega kot počitniški turizem, nič drugačen kot planinski turizem in tako dalje.

Skratka, vsa ponudba doline je premanjšena in skromen delček v slovenski turistični ponudbi, še skromnejši v jugoslovanski, kaj šele v evropski. Lepote planinskega sveta pod Goltmi so seveda mikavne tudi poleti, vsaj vedno je tako bilo. Zakaj bi tega ne znali izkoristiti z raznimi popestrenimi ponudbami? Zakaj si vse več ljudi želi v planinah preživeti počitnice? Ali znamo vse to izkoristiti? Se sploh trudimo v tej smeri? Se bi se lahko spraševali, vendar eno drži, če bi vsi hoteli bi tudi uspeli. Ni lahko, ne bo lahko, vendar pa je izvedljivo marsikaj o čemer danes le govorimo.

Na Golteh imajo premalo nočitvenih zmogljivosti. O tem govorimo že od samega začetka. Govorili smo, da morajo Golte imeti svojo podaljšano ponudbo v dolini. Takšni so bili tudi začetni načrti, morda bi jih kazalo spet obnoviti in prilagoditi sedanjemu času, ki je za razvoj domačega turizma ugoden.

Luče tudi pozimi obiskane

Turistično društvo je sklenilo pogodbo preko naše kmetijske zadrage s Kvarnerexpressom za vse zmogljivosti v Lučah. Ema Selišnik, ki ima svoje sobe polne je povedala, da nameravajo urediti tedenske skupine, ki naj bi prihajale predvsem iz Pule in Rijeke. Sedaj imajo tudi goste iz Zagreba. Le škoda je, da ni snega, ker bi potem domači vlečnici imeli veliko dela, kraj pa veliko gostov. Tudi žičnica v Logarski dolini

ni bo mikavna za lučke goste. Lanskó zimo so imeli večje skupine športnikov, ki so vadili v šolski telovadnici.

S kmečkim turizmom so bolj organizacijske težave. Na sploh pa bi res rabili skupno recepcijo. Končno ni povsem razumljiva politika občine, meni Selišnikova, ki dovoljuje v kraju celo kopije bifejev, ki pa k turizmu ne pripomorejo kaj prida.

Jutro v Žekovci

Takšni prizori ne potrjujejo naše kulture

Piše:

CIRIL REMIC

MED SAVO IN SAVINJO

Tu so bili vsi prepričani, da sem padel, posebno brat „Lovec“, ki je pri tistem tovarišu opazil mojo uro in revolver. Ko sem se vrnil v bataljon, sem se čudil njihovim strmečim očem, oni pa moji prikazni! Potem je bilo vse dobro in lepo. Dobil sem celo priboljšek od kuharja, brat pa mi je dal svežo srajco – brez uši! Kakšen užitek! Bilo je to v „lagerju“ pod Sv. Goro. Čez nekaj dni sem krenil zopet nazaj proti Dobrovljani.

Leto 1942. je bilo silno razgibano, težko in naporno za partizane na Štajerskem. Ne prestani pohodi skoraj noč za nočjo, zasede, „hajke“, borbe, izdaje, težave s prehrano, vse to je terjalo veliko mero trdnosti, vztrajnosti in samopremagovanja, ki so mu naredki bili komaj kos. Velike težave so bile z orožjem, ki ga

ni bilo dovolj. Po prihodu močno okrnjene II. grupe odredov preko Gorenjske in Koroške se je stanje nekoliko izboljšalo, vendar je bila zima pred vrati z vsemi svojimi težavami. Nekaj učinkovitih akcij, predvsem ona v Krašah, začetkom novembra 42. l., je močno dvignilo moralo tako pri borbah, kot prebivalstvu. Žal je temu sledila težka borba na Dobrovljah, kjer so Nemci ujeli nekaj tovarišev in jih potem razkazovali po Celju. Z nami vred so težke dneve preživljali tudi vsi tisti prebivalci savinjske in zadrečke doline, ki so sodelovali s partizani, predvsem pa dobroveljski in sploh hribovski kmetje, med katerimi ni bilo izdajalcev. Mnogo od teh je bilo ustreljenih ali preganjenih v taborišča. Vsem tem preprostim ljudem, okornega jezika, pa trdih, žuljavih rok,

predvsem pa poštenega srca gre velika zasluga, da smo se v teh težkih časih lahko obdržali na Dobrovljah, kljub neprestanim „hajkam“ in prizadevanjih, da bi nas iztrebili. Te ljudi, kakor sploh prebivalstvo gornje Savinjske doline ni vzgajala Partija, saj v gor. Sav. dolini pred vojno, med pretežno kmečkim prebivalstvom ni bilo skoraj slišati o njej – vzgajalo jih je trdo življenje in zdrav čut ter poštena narodna zavest. Ko je prišel čas, so vedeli kje je njihovo mesto!

Če bi lahko nizal dogodke iz obdobja svojega kurirskega življenja v letu 1942. V spominu mi bodo vedno ostali tesnobni občutki tisti mračni, novembrski dan, ko sem počival sam v gozdu vrhu Šipka in poslušal oddaljeno regljanje strojnic, pušk in zamolke detonacije bomb, ki so prihajali iz Do-

brovelj ter slutil težko borbo in trpljenje svojih tovarišev. Spominjam se tovarišev, ki so nekaj dni pred tem padli v zasedi na Limbarski Gori, ko smo se dvakrat zamaš poskušali prebiti na Šipek in Dobrovlje. Ne bom pozabil veselega srečanja z borci II. grupe odredov na Menini planini in takoj za tem nenadejanega srečanja s sestro, ko je nabirala brusnice, pa je nisem smel poznati ali pa veselja, ko smo v Kokovskih jamah poslušali zvonjenje iz Nazarske cerkve in s tem zvedeli, da je tov. Samo (Kos Franc) plačal Garberju dolg za njegovo izdajstvo, itd. itd. Preveč je vsega tega in pero je preslabotno, da bi znalo spraviti na papir vso tisto živo dogajanje velikih dni in bogato mešanico občutkov mladega kurirja.

KONEC

Urednikova beseda

Hvala vsem bralcem, ki so se uredništva spomnili z novoletnimi čestitkami. Nekateri so pripomnili, da glasilo radi berejo. To nas veseli, še bolj pa bi bili veseli, če bi se kaj več oglašali s prispevki. No, morda bo letos tudi dopisnikov več.

Bralec iz Luč, ki se je pritoževal zaradi čakanja na bone za gorivo bo dobil odgovor upravnega organa naše občine, ki stvar preverja.

Veterinarsko dežurstvo

17. 1. do 23. 1. Mag. Tone Resnik, dipl. vet., Mozirje, tel. 831-978
24. 1. do 30. 1. Drago Zagožen, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-094
31. 1. do 6. 2. Ciril Kralj, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
7. 2. do 13. 2. Marjan Lešnik, dipl. vet., Mozirje, tel. 831-017
14. 2. do 20. 2. Mag. Tone Resnik, dipl. vet., Mozirje, tel. 831-978

Kino Mozirje v februarju

1. NASLOV FILMA BO JAVLJEN NAKNADNO
3. NOČI STRIPTIZA – ameriški film – dokumentarni
5., 6. BRUBAKER – ameriški film – akcijska drama
8. VELIKI ROP NA ZLATEM VLAKU – angleški film – komedija
10. ŽELEZNI KRIŽ – angleški film – vojni
12., 13. DESETI BRAT – slovenski film
15. DVA SUPER BANDITA – ameriški film – komedija
17. LA ČIKALA – italijanski film – drama
19., 20. VSI SMO BILI HIPIJI – ameriški film – komedija
22. RESNIČNE ZGODBE V DEL – zah. nemški film – dokumentarni
24. VONJ PO VOJNI – ameriški film – vojni
26., 27. VOJŠČAKI IZ PODZEMELJA – ameriški film – kriminalka

Kino Ljubno v februarju

1. II. NOČNI EXPRES – angleški film, avanturistični
5. – 6. II. OSAMLJENI TIGER – hongkonški film, karate
8. II. PLAMEN NA PACIFIKU – ameriški film, vojni
12. – 13. II. ABC OD LJUBEZNI DO SEKSA – avstralski film, dokumentarni. Mladini do 14 leta ogled ni dovoljen
15. II. NISMO ANGELI, ONE PA TUDI NE – francoski film, komedija
19. – 20. II. RESNIČNE ZGODBE V DEL – zah. nemški film, seksi komedija. Mladini do 16 leta ogled ni dovoljen.
22. II. OSCEOLA – nemški film, vestern
26. – 27. II. UČNA LETA IZUMITELJA POLŽA – slovenski film, komedija

Matična kronika za december

POROKE: 1. ŠPORIN Anton, star 33 let, kmetovalec iz Sp. Kraš 33 in DELEJA Brigita, stara 18 let, prodajalka iz Sp. Kraš 21; 2. BELE Darko, star 21 let, monter ogr. naprav iz Gornjega grada 189 in BEZOVSEK Liljana, stara 19 let, študentka iz Gornjega grada 189
SMRTI: RIHTER Jožefa, stara 72 let, upokojenka iz Šmiklavža 40, PIKL Matilda, stara 69 let, upokojenka iz Dola 4, IKOVIC Amalija, stara 89 let, upokojenka iz Solčave 56, PLANINŠEK Janez, star 72 let, preužitkar iz Krnice 1, PREPROTNIK Franc, star 82 let, upokojenec iz Radegunde 5, VISOCNIK Martin, star 69 let, upokojenec iz Ljublje 91, ŠTORGELJ Janez, star 51 let, delavec iz Radmirja, MAROVI Franc, star 84 let, upokojenec iz Radmirja, NOVAK Marija, stara 67 let, gospodinja iz Okonine, OBOJNIK Angela, stara 82 let, upokojenka iz Savine, NOVAK Mihael, star 83 let, upokojenec iz Radmirja, NARALOČNIK Marija, stara 55 let, upokojenka iz Tera, LEVER Anton, star 78 let, upokojenec iz Sp. Kraš 1.

Nove knjige v knjižnici Mozirje

I. MLADINSKA LITERATURA: Bitenc: Pesem o pomladi in ptičkih (s ploščo), Ribičič: Miškolin (s ploščo), Muster: Čudežni otrok – strip, Zbirka Svet divjine (Medvedi, Levi in tigri, Sloni, Človeku podobne opice), Jarunkova: O Tomažu, ki se ni bal teme, Kosovel: Otroci s sončnico, Vipotnik: Tilen.

II. LEPOSLOVJE: Kocbek: Listina, Nemanič: Belokranjica, Zidar A.: Sence na mavrici, Zbirka Nobelci (Soženčin: Teliček in hrast, Canetti: Slepitev, Carducci: Izbrane pesmi, O'Neill: Pred zajtrkom), Ajtmatov: Dan daljši od življenja, Tavčar: Veter v laseh, Barwick: Volčja senca, Kirst: 08/15 v stranki, Gaines: Življenje Jane Pittmanove, Deon: Zeleni mladenič, Sagan: Razdejana postelja, Shaw: Dva tedna v drugem mestu.

III. STROKOVNA LITERATURA: Telo kot stroj, Musek: Osebnost, Dittmar: Ženska v klimakteriju, Jacqueline: Tusitala (življenje pisatelja Stevensona), Plutarh: Življenje velikih Grkov, Toporišč: Nova slovenska skladišča, Slovenske gore, Stopar: Stare celjske upodobitve, Stroji – 3. knjiga iz serije Velika ilustrirana enciklopedija, Pečjak: Znameniti psihologi o psihologiji,

Miličinski: Medicinska etika in deontologija.

NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno – Izdaja SZDL občine Mozirje – Urejuje uredniški odbor – Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik – Tehnični urednik Niko Kupec – Fotografska priprava Ciril Sem – Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-069 – Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka: 52810-637-55424

- Savinjske novice, glasilo SO Mozirje – Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 20. v mesecu – Stavek, filmi in prelom DITC, tozdr Grafika Novo mesto – Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani – Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Valentin Orožen (1808 — 1875)

Pesnik, ki ga tokrat predstavljamo pobježe, ni zgornjesavinjski rojak, saj se je rodil v okolici Sentjurja pri Celju. Bil pa je življenjsko povezan z našimi kraji, saj je bil dve leti (od 1836 do 1838) kaplan menda v Gornjem Gradu (nekateri podatki govorijo tudi o Ljubnem ob Savinji), sedemnajst let (od 1855 do 1872) kurat neke vrste župnik v Smartnu ob Dreti, nato pa je (zadnja tri leta, do 1875) živel upokojen v Okonini, kjer je umrl. Pokopan je pri cerkvi sv. Franiška Ksaverija v Radmirju.

Pesmi je začel pisati po letu 1831, ko je stopil v celovško bogoslovje. V rokopisni zbornik je v prvih treh letih vpisal devet svojih pesmi, nato pa je objavljati še v zbirki Pesme po Koroškem ino Štajerskem znane (1833) in v nekaterih letnikih Drobtnic (v katerih je objavljati že Jožef Lipold). V tem obdobju je iz nemščine prevedel gledališke igre in še pozneje mašno pesem za Slomškov molitvenik. Nekaj malega je sodeloval tudi pri Kmetijskih in rokodelskih novicah.

V Orožnovih pesmih je malo izvirnosti, saj so nastale bolj iz zunanjih pobud kot iz lastnega nagnjenja; večina jih je prevedenih ali svobodno prevedenih. Pri Orožnu torej opazimo, da ni

imel večjih literarnih ambicij – nekako tako kot Jožef Lipold. Njegova pesem ni globoka niti čustveno niti miselno, včasih je logično celo pomanjkljiva, obenem pa je prikupna po svoji melodičnosti, zlasti še tam, kjer je ritmično sorodna ljudski pesmi. Osrednja misel je tožba nad minljivostjo (npr. v pesmi Vse mine). (Tako Janko Glazer.)

Zanimovo je, da si je Orožen dopisoval s tedaj vodilnima ilircema, Ljudevitom Gajem in Stankom Vrazom, vendar te zveze niso rodile kaj več kot nekaj pisem. (Ilirci so si prizadevali za umeten knjižni jezik, ki bi združeval slovenščino in hrvaščino in ki bi obenem ne bil ne eno ne drugo. Te združevalne težnje so pozneje pomagale privedi do skupne jugoslovanske države.) V pesmih iz poznega ustvarjalnega obdobja je rad mešal slovenske in hrvaške izraze, vendar se je v praksi skupnemu knjižnemu jeziku odpovedal s tem, ko je prevajal hrvaške pesmi v slovenščino.

Na Orožnovo bivanje v naši dolini spominja nagrobnik v Radmirju. V slovo od Smartna ob Dreti je pesnik leta 1872 v rojstno matično knjigo zapisal kratko pesem in nekatere življenjske podatke v latinščini in nemščini.

Za osvežitev spomina dva odlomka. Prva kitica pesmi Vse mine se glasi:

*Kje so moje rožice,
pisane in bele,
moja srca ljubice,
žlahtno so cvetele.
Ah, pomlad je šla od nas,
vzela jih je zima, mraz.*

Lastavici v slovo, prav tako zelo znana (in ponarodela) Orožnova pesem, pa se začne takole:

*Mrzel veter tebe žene,
drobna ptičica od nas,
ki znad lipice zelene
si mi pela kratek čas.*

Valentin Orožen ni presegel tedaj običajnega pesniškega izražanja. Danes sicer lahko rečemo, da je bil osladen in da je ustvarjal po že preverjenem vzorcu. Toda njegove ponarodelne pesmi so (v izvrstnih uglasitvah med drugim tudi Benjanima Ipavca) ob svojem nastanku bile sorazmerno kvalitetne in so presegle vse druge Orožnove stvaritve; vsaj navedeni dve pa bosta ostali med najuspešnejšimi slovenskimi ponarodelimi pesmi.

PETER WEISS

Zanimiva slika ponazarja prisilno oddajo živil med prvo svetovno vojno nekje v naši dolini, saj je na sliki v sredini (kaže s prstom) Fran Kocbek. Ohranil jo je Franc Šerbela.